

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ศิริลักษณ์ พรหมเสน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ศิริลักษณ์ พรหมเสน

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
พะเยา

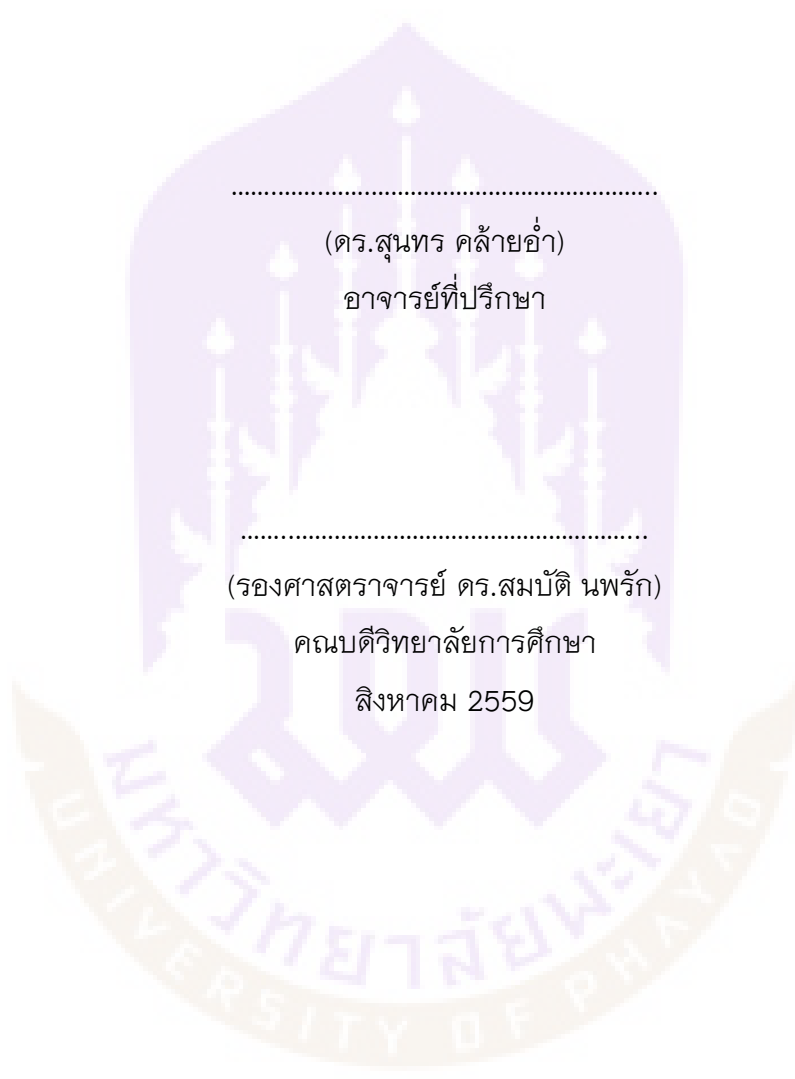
.....
(ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัถ)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

สิงหาคม 2559

The logo of the University of Phayao is a large, light purple watermark in the background. It features a central emblem with a crown and two pillars, surrounded by a circular border containing the university's name in Thai and English: "มหาวิทยาลัยพะเยา" and "UNIVERSITY OF PHAYAO".

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยความมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ฉบ้บนี้ สำร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจทาน ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน จนการวิจัยสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สันติ บุรณะชาติ ตำแหน่ง อาจารย์วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา นางรักษิณา วงศ์ษา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเจน (เจนจันทรานุกูล) และ นางสาวรัชนิกร พันธุ์พัฒนกุล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลภูกามยาว ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ ตรวจทาน และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและจัดเก็บข้อมูล

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนศิษย์ประสบความสำเร็จในวันนี้ ตลอดจนทุกท่านที่ได้มีส่วนสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอดเป็นอย่างดี

ศิริลักษณ์ พรหมเสน

เรื่อง: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ผู้ศึกษาค้นคว้า: ศิริลักษณ์ พรหมเสน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา),

มหาวิทยาลัยพะเยา, 2559

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม สังกัดเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวนทั้งสิ้น 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบเลือกตอบและแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก และต่ำที่สุดคือ ด้านบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

จากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านบริหารการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมต่ำที่สุด ต้องปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพในทุกด้านตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนำผลการศึกษาด้านการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปปรับใช้และเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ตลอดจนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

Title: THE PARTICIPATION OF PARENTS TOWARD EDUCATION MANAGEMENT OF CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER IN MAEPUJEM MUNICIPALITY, MUANG DISTRICT, PHAYAO PROVINCE

Author: Sirilux Promsen, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2016

Advisor: Dr.Sunthon Khlaium

Keywords: Participations of Parents toward Early Childhood Education Management

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the participations of parents toward early childhood education management and to study the problems and suggestions from the parents toward education management of the Childhood Development Center in Maepuem municipality, Muang district, Phayao Province. Data were collected from 83 pre-school children's guardians through multiple choice, and analyzed by using the descriptive statistics; percentage, mean and standard deviation.

The findings were that the participations of parents toward early childhood education management of the Childhood Development Center in Maepuem municipality, Muang district, Phayao Province in overall in 6 aspects; was at high level; 1) the community's participation 2) the place, environment and safety 3) the encouragement of childhood development network 4) the academic and curriculum activities 5) the personnel, and 6) the management rated respectively from high to low.

After studying the problems and suggestions from the parents, it was found that the participation of parents in terms of the management of the childhood development center in Maepuem lowest. Should be improved so that they meet the criteria of the early childhood education standard of the Local Administrative Organization. The results of the education management of the early childhood development center served as a guideline for the successful implementation of the early childhood development center management in current conditions.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม	7
แนวการจัดการศึกษาปฐมวัย	10
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..	36
ทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	67
โครงสร้างวงจร PDCA	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
กรอบแนวคิดในการวิจัย	72
3 วิธีดำเนินการวิจัย	74
ประชากร.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	78
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา.....	82
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยใช้ค่าความถี่ของข้อมูล (Frequency)	124
5 บทสรุป	127
สรุปผลการวิจัย	127
อภิปรายผลการวิจัย.....	135
ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก	144
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	145
ภาคผนวก ข ตารางการหาค่า IOC	161
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	184

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงคุณลักษณะตามวัยของเด็กปฐมวัย.....	16
2	แสดงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	18
3	แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย.....	19
4	แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจของ เด็กปฐมวัย.....	20
5	แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย.....	21
6	แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย....	21
7	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	78
8	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	79
9	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	79
10	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ.....	80
11	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	81
12	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้.....	81
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา.....	82
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการตามขั้นตอน PDCA.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรตามขั้นตอน PDCA	84
16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัยตามขั้นตอน PDCA.....	85
17	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรตาม ขั้นตอน PDCA.....	86
18	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ตามขั้นตอน PDCA	87
19	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยตามขั้นตอน PDCA.....	88
20	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การวางแผน).....	89
21	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การปฏิบัติตาม แผน)	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
22	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การตรวจสอบ).....	91
23	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การปรับปรุงแก้ไข).....	92
24	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การวางแผน).....	93
25	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การปฏิบัติตามแผน).....	94
26	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การตรวจสอบ)	95
27	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การปรับปรุงแก้ไข).....	96
28	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (การวางแผน)	97
29	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (การปฏิบัติตามแผน).....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
30	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย (การตรวจสอบ) 101
31	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย (การปรับปรุงแก้ไข)..... 103
32	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร (การวางแผน)..... 105
33	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร (การปฏิบัติตามแผน)..... 107
34	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร (การตรวจสอบ) 109
35	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร (การปรับปรุงแก้ไข)..... 110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
36	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน (การวางแผน)..... 112
37	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน (การปฏิบัติตามแผน)..... 113
38	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน (การตรวจสอบ) 115
39	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน (การปรับปรุงแก้ไข)..... 116
40	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย (การวางแผน) 118
41	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย (การปฏิบัติตามแผน) 119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
42	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย (การตรวจสอบ).....	121
43	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย (การปรับปรุงแก้ไข).....	122

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม.....	8
2 โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม.....	9
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	73

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแนวความคิดการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-9 จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาประเทศนั้น เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและแผนพัฒนาประเทศ ฉบับที่ 10 ในปัจจุบันก็ยังคงเน้นคนเป็นศูนย์กลางเช่นเดิม ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมือของการพัฒนาคนและคุณภาพชีวิตของคนเท่านั้น การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ามั่นคงถาวรย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในชาติเป็นสำคัญ การสร้างประชาชนให้มีคุณภาพจะต้องเริ่มปลูกฝังมาตั้งแต่วัยแรกเริ่มของชีวิต คือ วัยแรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างฐานะความพร้อมให้แก่เด็กที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา หมายถึง การให้ทุกคนในสังคมได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพมีสติปัญญา ความคิดมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นการพัฒนาที่มีพื้นฐานบนความเป็นไทย รู้จักตนเอง รู้จักวัฒนธรรมไทย การวางรากฐานของการพัฒนาคนต้องปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก คือ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ต้องวางรากฐานการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรมให้เจริญงอกงามอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เด็กวัยนี้ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ดีหากไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก ในสภาวะการณ์ปัจจุบันการประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดในสังคมอย่างมีสุขก่อให้เกิดปัญหาการทอดทิ้งบุตรหลานให้อยู่ตามลำพังกับคนเลี้ยงที่ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างถูกต้อง ดังนั้น “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” จึงเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการจัดสวัสดิการในชุมชนของรัฐ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มองเห็นปัญหาและความจำเป็นเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ผู้ปกครองให้ได้ใช้เวลาในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัตินี้ คือ ผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน บ้าน และ

สังคมพร้อมกันไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องสื่อความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมไทย ได้ทราบว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่และตลอดเวลาการเรียนรู้จากบ้านและโรงเรียนจะสร้างพลังการเรียนรู้ทั้งทางด้านปัญญา และอารมณ์ควบคู่กันไป โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดและพัฒนาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, คำนำ) การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการ รวมทั้งการสร้างเสริมการเรียนรู้ซึ่งหมายความว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นความต่อเนื่องจากบ้านสู่โรงเรียนและโรงเรียนสู่บ้าน การร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนจึงมีความหมายว่า ครอบคลุมเหมือนงานการศึกษา เพราะครอบคลุมเป็นแหล่งสถานศึกษาแรกของคน พ่อแม่ คือ ครูคนแรกของลูก (กุลยา ตันติผลลาชีวะ, 2544, หน้า 36) โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมหน่วยเดียวเท่านั้นที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันกับสถาบันครอบครัวมากกว่าหน่วยอื่น ๆ โดยเฉพาะในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านเริ่มต้นเร็วกว่าในชั้นเรียนระดับอื่น ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวยังเกี่ยวข้องกับชุมชนอีกด้วย ในแง่ของการมีส่วนร่วมในการที่จะกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกัน (ยุพิน สุวรรณฤทธิ์, 2535, หน้า 129) การศึกษาในระดับปฐมวัยก็เป็นการศึกษาอีกระดับหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการศึกษาช่วงแรกของชีวิต ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นชีวิตของเด็กที่จะสั่งสมประสบการณ์ต่าง ๆ อันเป็นรากฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตไปตลอดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต โดยเหตุนี้เองการจัดการศึกษาให้แก่เด็กก่อนประถมศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดการศึกษาระดับนี้ขึ้น เพื่อที่จะมุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาการ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาปลูกฝังศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีงามของไทย เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาหลักสูตรก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทที่มีอายุระหว่าง 3 ถึง 6 ปี โดยจัดในลักษณะของการเตรียมความพร้อมผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญาเต็มตามศักยภาพ โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และเป็นการพัฒนาเด็กโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 2) พ่อแม่ หรือผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเข้ารับการศึกษาของบุตรเพราะพ่อแม่ของเด็กทุกคนเป็นครูคนแรกของลูก มีส่วนช่วยสนับสนุนปัจจัยการเรียนรู้ของเด็กในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนขาดแคลนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งตรงกับ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาที่บ้าน หรือการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียน ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา จึงถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สำคัญอันจะส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาต่อไป

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เปิดสอนระดับก่อนอนุบาล ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในระยะแรก คือ ช่วงที่นำบุตรหลานมาเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม จะยอมปฏิบัติตามข้อตกลงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมทุกอย่าง เช่น การเข้าร่วมปฐมนิเทศ การเข้าร่วมประชุม และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่เมื่อนักเรียนได้เข้าเรียนไประยะหนึ่งแล้ว ผู้ปกครองจะไม่ค่อยมีเวลาให้กับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองส่วนใหญ่จะทำงานรับจ้างทั่วไป ทำนา อยู่กับตายายจึงไม่มีเวลามาร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม เช่น การเข้าร่วมประชุมของผู้ปกครอง เป็นต้น และผู้ปกครองจะไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัย ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู รวมทั้งด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ในบางครั้งมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการสอนของครู การทำโทษนักเรียน ความปลอดภัย เรื่องของอาคาร สถานที่ ความสะอาดของห้องน้ำ ตลอดจนการรับประทานอาหารและการบริการ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม, 2557, หน้า 1)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้มาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม สังกัดเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวนทั้งสิ้น 83 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผล และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยยึดตามกรอบเนื้อหาตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ในพื้นที่ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ดำเนินการระหว่าง ตุลาคม 2558-กุมภาพันธ์ 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมหรือหวังผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม จัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วม การสนับสนุนจากชุมชนด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดาหรือญาติผู้เลี้ยงเด็ก ที่นำมาฝากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ

ความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำกับดูแลคุณภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนงบประมาณ อาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) การจัดบริการรถรับส่งนักเรียนสำหรับเด็กยากจนและ เด็กด้อยโอกาส สภาพของรถรับส่ง การกำหนดการรับสมัครเด็กนักเรียน

ด้านบุคลากร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่ การมี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครองและเด็ก ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน การประพฤติตน เป็นแบบอย่าง การรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียน การสอน

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สภาพอาคารเรียน พื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์ สภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์ ขนาดพื้นที่เล่น กลางแจ้ง สภาพของเครื่องเล่น ความเหมาะสมของเครื่องเล่น

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ แนวการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม พัฒนาการทาง ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสุขนิสัย การจัด กิจกรรมเยี่ยมบ้าน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ได้แก่ การเชิญผู้ปกครองและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การแจ้งข่าวสารของศูนย์ถึงผู้ปกครอง จัดประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและแนวทางการพัฒนาศูนย์ การจัดกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์

ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ส่งเสริมสนับสนุน เครือข่ายการจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน และแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน สนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพของหัวหน้าศูนย์ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

1. P = Plan (การวางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบด้วยกำหนดเป้าหมาย หรือ

วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน Plan การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและกำหนดงบประมาณที่จะใช้การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะการดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

2. D = Do (การปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผน อาจประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับ การดำเนินการ (เช่น คณะกรรมการหรือหน่วยงานของคณะ) มีวิธีการดำเนินการ (เช่น มีการประชุมของคณะกรรมการมีการจัดการเรียนการสอน มีการแสดงความจำนงขอรับนักศึกษาไปยังทบวงมหาวิทยาลัย) และมีผลของการดำเนินการ (เช่น รายชื่อนักศึกษาที่รับในแต่ละปี)

3. C = Check (การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินแผน อาจประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงานและการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ โดยในการประเมินดังกล่าวสามารถทำได้เอง โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบแผนการดำเนินงานนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของการประเมินตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการอีกชุดมาประเมินแผนหรือไม่จำเป็นต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินที่ยุ่งยากซับซ้อน

4. A = Act (การปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน อาจประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อเด็กมากที่สุด
3. เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ครั้งนี้ได้ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาเพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาที่ชัดเจนและครอบคลุมปัญหาที่จะศึกษามากขึ้นซึ่งมีประเด็นต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
2. แนวการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
5. โครงสร้างวงจร PDCA
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

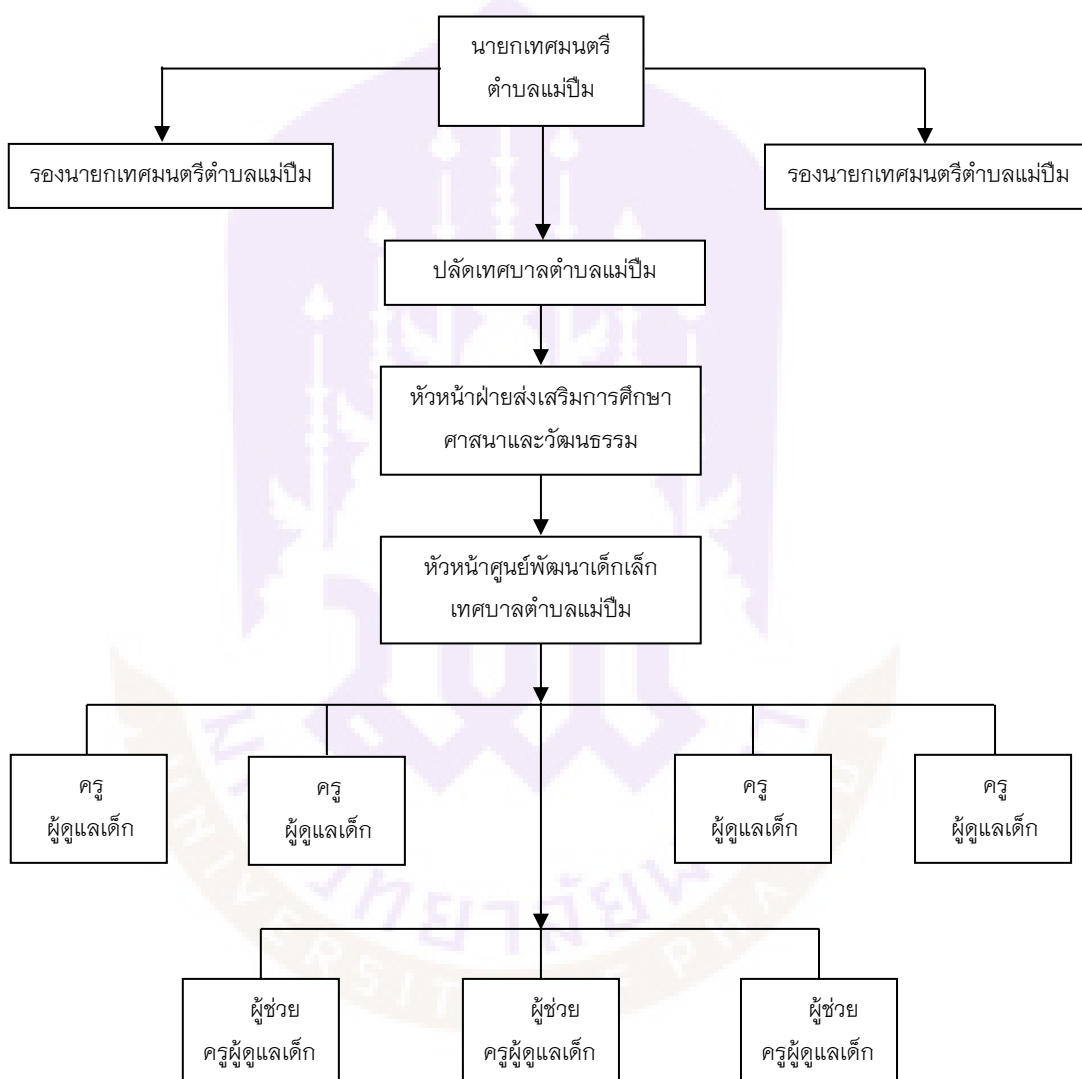
ประวัติความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม สังกัดเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 112 หมู่ 9 บ้านโป่งเกลือ บริเวณสำนักงานเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยการรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม จำนวน 4 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโป่งเกลือ หมู่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านร่องคือ หมู่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านภูเงิน หมู่ 13 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแม่ปืม หมู่ 5 ใช้ชื่อว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม เมื่อเดือนธันวาคม 2554 (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม, 2557, หน้า 1)

ปัจจุบัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ดำเนินการจัดการศึกษาเตรียมความพร้อม ตั้งแต่ก่อนอนุบาล อายุ 3-5 ปี มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 118 คน ข้าราชการครู 4 คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก 4 คน แม่บ้าน 1 คน ภารโรง 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเด็กให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เติบโตตามศักยภาพแต่ละบุคคลอย่างมีความสุข ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยบนหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

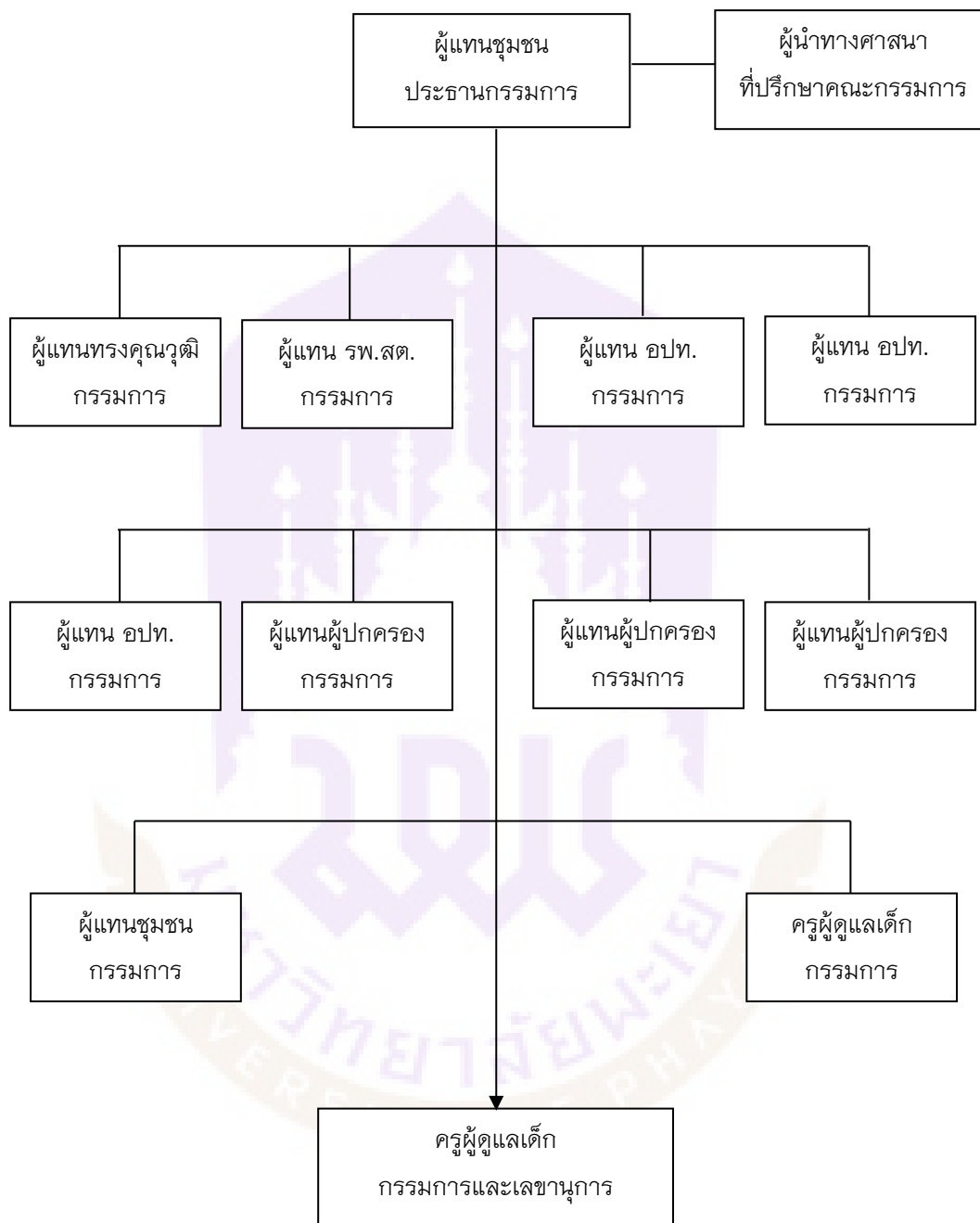
เทศบาลตำบลแม่ปืม มีภารกิจหลัก ได้แก่ จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตั้งแต่ชั้นก่อนอนุบาล 1 ถึงอนุบาล 2 ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม, 2557 หน้า 1)

โครงสร้างการบริหารบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

ภาพ 1 โครงสร้างการบริหารบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

ภาพ 2 โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

แนวการจัดการศึกษาปฐมวัย

ความหมายของการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2540) กล่าวถึง การศึกษาปฐมวัย ว่า หมายถึง การศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษาและการพัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งสถานที่จัดการศึกษาของเด็กระดับนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวว่า ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

กรมวิชาการ (2546, หน้า 122) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า หมายถึง การจัดการศึกษาระดับก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย อนุบาลศึกษา และการพัฒนาเด็กเล็กที่มีอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้ (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 3-5)

1. **แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการ** แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า พัฒนาการของมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และมนุษย์ จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไป พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่า มีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อนหรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่อธิบายว่า เด็กจะพัฒนาได้ดีในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ออบ ๆ ตนเอง ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องเข้าใจเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างของแต่ละบุคคลส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจน

2. **แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้** การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วย

ตนเอง และเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวมีโอกาสริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับ ระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์จิตใจ และสังคม จากการเล่นเด็กมีโอกาที่จะอธิบาย แสดงออกถึงตนเองเรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว “การเล่น” เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม วัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรปฐมวัยถือว่าผู้ดูแลเด็กจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่า วัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้ดูแลเด็กควรเรียนรู้วัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานที่เหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น

สรุปได้ว่า แนวการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย แนวคิด 4 ประการ คือ การพัฒนาการเรียนรู้ การเล่นของเล่นวัฒนธรรมและสังคม เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่อายุ 3-5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง

ภารกิจจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น จัดทำสำมะโนนักเรียนที่มีอายุถึงเกณฑ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดในเขตบริการรวบรวมจำนวนนักเรียนพร้อมรายชื่อเพื่อติดตามให้มาเรียน เพื่อให้สามารถบริการได้อย่างทั่วถึง
 2. การขออนุญาตเปิดทำการสอน ในกรณีเปิดชั้นเรียนใหม่/เพิ่มห้องเรียนและเพิ่มจำนวนนักเรียนในห้องให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
 3. การวางแผนรับเด็กเข้าเรียนควรดำเนินการ ดังนี้
 - 3.1 กำหนดวันรับสมัคร
 - 3.2 กำหนดคุณสมบัติของเด็กที่จะเข้าเรียน
 - 3.3 หลักฐานการสมัคร
 - 3.4 การคัดเลือก (ถ้ามี)
 - 3.5 การมอบตัว
 - 3.6 การปฐมนิเทศ
 4. ดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
 5. จัดทำแผนโครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 6. จัดครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าทำการสอนแทน
 7. ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้ดูแลเด็กในด้านการเข้าประชุม อบรม สัมมนา จัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และสื่อให้เพียงพอ เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมและจัดประสบการณ์ได้
 8. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
 9. จัดบริการในด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยด้านโภชนาการและความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ
 10. จัดให้มีการปฐมนิเทศ การประชาสัมพันธ์และการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาเด็กและการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บรรลุเป้าหมาย
 11. บริหารงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามระเบียบและสนองความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย
 12. ติดต่อประสานงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับที่สูงขึ้นไป
 13. นิเทศ ติดตาม กำกับ ประเมินผล และรายงานผลการจัดและการดำเนินปฐมวัย
- สรุปได้ว่า ภารกิจในการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องดำเนินการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น จัดทำสำมะโนนักเรียน การขออนุญาตเปิดทำการสอนหรือเพิ่มห้องเรียน

การวางแผนรับเด็กเข้าเรียน การดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดทำแผน/โครงการบริการด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย การปฐมนิเทศและประชาสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง การจัดงบประมาณให้เพียงพอ การประสานงานกับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยอื่น ๆ และการจัดการนิเทศติดตามกำกับประเมินผล

รูปแบบและหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549, หน้า 12-13) ได้กล่าวถึง รูปแบบและหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. รูปแบบ

1.1 รูปแบบที่ 1 ปฐมวัยหลักสูตร 1 ปี เด็กที่เข้าเรียนต้องมีอายุ 4 ปีบริบูรณ์ถึง 5 ปี หรือมีอายุก่อนเกณฑ์ภาคบังคับ 1 ปี

1.2 รูปแบบที่ 2 ปฐมวัยหลักสูตร 2 ปี ประกอบด้วย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 เด็กที่เข้าเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ต้องมีอายุ 4 ปีบริบูรณ์ถึง 5 ปี

1.3 รูปแบบที่ 3 ปฐมวัยหลักสูตร 3 ปี ประกอบด้วย ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2 เด็กที่เข้าเรียนอนุบาล 3 ขวบ ต้องมีอายุ 3 ปีบริบูรณ์

2. หลักเกณฑ์

2.1 การเปิดชั้นปฐมวัยหลักสูตร 1 ปี และเปิดชั้นปฐมวัยหลักสูตร 2 ปี จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1.1 การนับอายุให้นับถึงวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1

2.1.2 จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน ควรมีจำนวน 5-30 คน กรณีน้อยกว่า 15 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.3 มีครูเพียงพอ มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยมีวุฒิทางอนุบาลศึกษา/ปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.1.4 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.1.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความพร้อมที่จะเปิดชั้นเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2 การเปิดปฐมวัยหลักสูตร 3 ปี จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.2.1 จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนจะต้องมีไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 20 คน

2.2.2 นักเรียนมีอายุ 3 ปีบริบูรณ์ โดยนับวันเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1

2.2.3 มีครูเพียงพอและผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ในการสอนเด็กปฐมวัยมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี

2.2.4 มีครูพี่เลี้ยงช่วยครูดูแลเด็ก 1 คนต่อห้อง ในกรณีที่มีนักเรียน 10 คนขึ้นไป ผู้ดูแลเด็กต้องมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์ มีพื้นความรู้ขั้นต่ำชั้น ม.3 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า และผ่านการอบรมตามหลักสูตรผู้ดูแลเด็ก มีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจที่อ่อนโยน ผ่านการตรวจสุขภาพก่อนปฏิบัติงานเป็นผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ เอกซเรย์ปอด ตรวจพยาธิลำไส้ ตรวจเลือดซิฟิลิส ภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV) ตับอักเสบบีไวรัสบี (HB) เป็นต้น

2.2.5 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.6 ผู้ปกครองและชุมชนมีความต้องการและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับนี้ทุกด้าน

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยจัดได้ 3 รูปแบบ ได้แก่หลักสูตร 1 ปี หลักสูตร 2 ปี และหลักสูตร 3 ปี โดยมีหลักเกณฑ์ คือ ให้นับอายุถึงวันเปิดภาคเรียนที่ 1

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญยิ่ง เพราะเด็กในวัยแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี จะมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสติปัญญา พบว่า สมอ่งที่ได้รับการกระตุ้นอย่างเหมาะสมจะเจริญเติบโตร้อยละ 70-80 ของผู้ใหญ่ ส่วนพัฒนาการด้านการรับรู้และการคิดจะเจริญเติบโตถึงร้อยละ 70 ของวัยผู้ใหญ่ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เด็กได้มีการพัฒนาเจริญเติบโตเต็มตามศักยภาพของแต่ละคนต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549, หน้า 14)

ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2546 เป็นต้นไป การจัดประสบการณ์ปฐมวัย ประกอบด้วย ส่วนที่สำคัญ ดังนี้

1. สาระสำคัญของหลักสูตรปฐมวัย

กรมวิชาการ (2546, หน้า 9-25) กล่าวถึง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีส่วนประกอบ ดังนี้

1. หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า เด็กทุกคนมีสิทธิ์ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมบูรณ์และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- 1.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
 - 1.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
 - 1.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
 - 1.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการพัฒนาเด็ก
2. จุดมุ่งหมาย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงได้กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้
- 2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยดี
 - 2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้คล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
 - 2.3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - 2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
 - 2.5 ชื่นชมแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
 - 2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
 - 2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 - 2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 - 2.10 มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
 - 2.11 มีจินตนาการในการคิดสร้างสรรค์
 - 2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
3. คุณลักษณะตามวัยของเด็กปฐมวัย เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กที่มีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกัน จะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาเด็กให้เกิดเต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุ อาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกต พบว่า

เด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขได้ทันที่วงที่ คุณลักษณะตามวัยของเด็กวัย 3-5 ปี ดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงคุณลักษณะตามวัยของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
ด้านร่างกาย	<ol style="list-style-type: none"> วิ่งและหยุดโดยไม่ล้ม รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ วาดและระบายสีอิสระได้ 	<ol style="list-style-type: none"> กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระโดดกระเด้ง ไม่ชอบอยู่เฉย 	<ol style="list-style-type: none"> กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้ อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมได้ ตัดกระดาษตามเส้นโค้งที่กำหนดได้ ใช้ก้ำเนื้อเล็กได้ดี เช่น ดัดกระดาษ ฯลฯ
ด้านอารมณ์และจิตใจ	<ol style="list-style-type: none"> แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก 	<ol style="list-style-type: none"> แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมด้านสังคม 	<ol style="list-style-type: none"> ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ
ด้านสังคม	<ol style="list-style-type: none"> ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน เล่นสมมติได้ รู้จักรอคอย 	<ol style="list-style-type: none"> เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถผลงานของตัวเองและผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเข้าที่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ชื่นชมความสามารถและผลงานของตัวเองและผู้อื่น ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง ปฏิบัติตามจรรยาบรรณประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานได้โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

ตาราง 1 (ต่อ)

พัฒนาการ	อายุ 3 ปี	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี
ด้านสติปัญญา	<ol style="list-style-type: none"> สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้ บอกชื่อตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/ประโยคสั้น ๆ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองง่าย ๆ ได้ สร้างผลงานตามความคิดเห็นของตนเอง อยากรู้ อยากเห็นทุกอย่างรอบตัวเอง 	<ol style="list-style-type: none"> จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า บอกชื่อและนามสกุลของตัวเอง พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น 	
ด้านร่างกาย			<ol style="list-style-type: none"> บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูป บอกชื่อ นามสกุล อายุของตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องราวได้ สร้างผลงานตามความคิดเห็นของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น หรือแปลกใหม่ รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร” เริ่มเข้าใจสิ่งเป็นนามธรรม นับสิ่งต่าง ๆ จำนวนมากกว่า 10 ได้

ที่มา: กรมวิชาการ, 2546, หน้า 28-31

4. โครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้การจัดศึกษาปฐมวัยเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย ที่กำหนดไว้ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ปฏิบัติ ในการจัดหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงกำหนดโครงสร้างหลักสูตร ดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (อายุ 3-5 ปี)		
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรรู้
สาระการเรียนรู้	1. ด้านร่างกาย	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
	2. ด้านอารมณ์และจิตใจ	2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อม
	3. ด้านสังคม	3. ธรรมชาติรอบตัว
	4. ด้านสติปัญญา	4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ที่มา: กรมวิชาการ, 2546, หน้า 14

ในโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก ให้ยึดอายุเป็นหลัก และอาจเรียกชื่อแตกต่างกันไป ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล เช่น กลุ่มเด็กที่มีอายุ 3 ปี อาจเรียกชื่อ อนุบาล 1 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 4 ปี อาจเรียกชื่ออนุบาล 2 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 5 ปี อาจเรียกชื่ออนุบาล 3 หรือเด็กเล็ก ฯลฯ

4.2 ระยะเวลาเรียนใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปี โดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและให้การศึกษา

4.3 สาระการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจจะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะ การเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และ

วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกัน ควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดใน ลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการ จัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.3.1 ประสบการณ์ที่สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็ก ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์ที่สำคัญมีดังนี้ ประสบการณ์ สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและอนามัย รักษาความปลอดภัย พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย	
ประสบการณ์สำคัญ	กิจกรรม
1. การทรงตัวและการสานสัมพันธ์ของ กล้ามเนื้อใหญ่	1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ 2. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ 3. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
2. การประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อเล็ก	1. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส 2. การเขียนภาพและการเล่นกับสี 3. การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ 4. การต่อของ บรจุ เท และแยกชิ้นส่วน
3. การรักษาสุขภาพ	การปฏิบัติตามสุขอนามัย
4. การรักษาความปลอดภัย	การรักษาความปลอดภัย การรักษา ความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตร ประจำวัน

ที่มา: กรมวิชาการ, 2546, หน้า 16

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และสุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง ขณะปฏิบัติกิจกรรม ดังตาราง 4 ต่อไปนี้

**ตาราง 4 แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจของ
เด็กปฐมวัย**

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ	
ประสบการณ์สำคัญ	กิจกรรม
1. ดนตรี	1. การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี 2. การเล่นเครื่องดนตรีง่ายๆ 3. การร้องเพลง
2. สุนทรียภาพ	1. การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม 2. การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก 3. ข้าขันและเรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกสนาน
3. การเล่น	1. การเล่นอิสระ 2. การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ 3. การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
4. คุณธรรม จริยธรรม	1. การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

ที่มา: กรมวิชาการ, 2546, หน้า 17

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม ดังตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	
ประสบการณ์สำคัญ	กิจกรรม
การเรียนรู้ทางสังคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง 2. การเล่นและการทำงานร่วมกับคนอื่น 3. การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ 4. การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น 5. การมีประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น 6. การแก้ปัญหาในการเล่น 7. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

ที่มา: กรมวิชาการ, 2546, หน้า 18

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ผ่านการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนก เปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ และเวลา ดังตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	
ประสบการณ์สำคัญ	กิจกรรม
1. การคิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น 2. การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ 3. การเชื่อมโยงภาพถ่ายและรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง 4. การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุของเล่นและผลงาน

ตาราง 6 (ต่อ)

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	
ประสบการณ์สำคัญ	กิจกรรม
2. การใช้ภาษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด 2. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง 3. การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ 4. การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน 5. การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง 6. การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพ หรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน
3. การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสำรวจและอธิบายความเหมือนความต่างของสิ่งต่าง ๆ 2. การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม 3. การเปรียบเทียบ เช่น ยาวหรือสั้น ชรุขระหรือเรียบ 4. การเรียงลำดับสิ่งของต่าง ๆ 5. การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ 6. การตั้งสมมติฐาน 7. การทดลองสิ่งต่าง ๆ 8. การสืบค้นข้อมูล 9. การใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
4. จำนวน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน 2. การนับสิ่งต่าง ๆ 3. การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง 4. จำนวนหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

ตาราง 6 (ต่อ)

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	
ประสบการณ์สำคัญ	กิจกรรม
5. มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุ และ การเทออก 2. การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน 3. การมีประสบการณ์และการอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ 4. การมีประสบการณ์และการอธิบายในเรื่องทิศทาง การเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ 5. การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ
6. เวลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ 2. การมีประสบการณ์และเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ 3. การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ 4. การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

ที่มา: กรมวิชาการ, 2546, หน้า 18-21

4.3.2 สารที่ควรรู้

สารที่ควรรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตของเด็ก สารสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ควรเรียนรู้ มี 4 ข้อ คือ

1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุลรูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองหรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและแสดงมารยาทที่ดี

2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรมีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3) ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดู กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4) สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสื่อสารต่าง ๆ ที่อยู่ในชีวิตประจำวัน

2. หลักการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จะจัดในรูปกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 43-44) ดังนี้

2.1 หลักการจัดประสบการณ์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

2.1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งขบวนการและผลผลิต

2.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นขบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

2.1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

2.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การกระทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.2.9 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์และการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

2.2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. กิจกรรมประจำวัน สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดกิจกรรมประจำวัน ได้หลายรูปแบบ การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 44-46) ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลานานเกินกว่า 20 นาที

3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมกลางแจ้งและกลางแจ้ง กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันต้องให้ครอบคลุมดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากลางแจ้ง

3.2.2 การพัฒนากลางแจ้ง

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย

3.2.5 การพัฒนาการคิด

3.2.6 การพัฒนาด้านภาษา

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

3.3 รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวันลักษณะการจัดให้จัดในรูปกิจกรรมผ่านการเล่นกิจกรรมที่จัด อาจเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เกมการศึกษา และกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ฯลฯ

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เป็นการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรม การดำเนินงานด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรม ได้แก่ หลักสูตร หลักการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมประจำวัน

สื่อการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2540, หน้า 49-63) ได้กำหนดสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เขานามธรรมชาติเข้าใจยาก กลายเป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1. การเลือกสื่อการเรียนรู้ มีวิธีการเลือกสื่อ ดังนี้

1.1 เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน

1.2 เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก

1.3 เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่ หรือสถานภาพของ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 มีวิธีการใช้ง่ายและนำไปใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม

1.5 มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย

- 1.6 มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่มีสีสะท้อนแสง
 - 1.7 เลือกล้อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
 - 1.8 เลือกล้อที่สามารถสัมผัสได้
 - 1.9 เลือกล้อที่ใช้ฝึกและส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ
2. การจัดหาสื่อ สามารถจัดหาได้หลายวิธี คือ
 - 2.1 จัดหาโดยวิธีขอยืมจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ศูนย์สื่อของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของรัฐบาล หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเอกชน ฯลฯ
 - 2.2 จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่น โดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดสรรให้ และสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์
 - 2.3 ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เอง โดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหาง่ายเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น กระดาษแข็งจากลังกระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น
 3. การดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็กมี ดังนี้
 - 3.1 สำรวจความต้องการของการใช้สื่อ ให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมที่จัด
 - 3.2 วางแผนการผลิต โดยกำหนดความคงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้
 - 3.3 ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้
 - 3.4 นำสื่อไปทดลองใช้หลาย ๆ ครั้งเพื่อหาข้อดี ข้อเสียจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
 - 3.5 นำสื่อไปที่ปรับปรุงแก้ไขไปใช้สอนจริง
 4. การใช้สื่อดำเนินการ ดังนี้
 - 4.1 เตรียมตัวครู
 - 4.1.1 ครูจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่า จะจัดกิจกรรมอะไร
 - 4.1.2 เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ
 - 4.1.3 จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน
 - 4.1.4 ทดลองใช้สื่อ ก่อนนำไปใช้จริง
 - 4.2 เตรียมตัวเด็ก
 - 4.2.1 ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน
 - 4.2.2 เร้าความสนใจให้เด็ก โดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

4.2.3 ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ไม่ใช่ทำลาย
เล่นแล้วเก็บของให้ถูกที่

4.3 เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้

4.3.1 จัดลำดับการใช้สื่อว่า จะใช้อะไรก่อนหรือหลังเพื่อความสะดวก
ในการสอน

4.3.2 ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที

4.3.3 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

4.4 การนำเสนอสื่อเพื่อให้บรรลุโดยเฉพาะในกิจกรรมเสริมประสบการณ์
ควรได้ปฏิบัติ ดังนี้

4.4.1 สร้างความพร้อมและเร้าความสนใจให้เด็กก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง

4.4.2 ใช้สื่อตามลำดับขั้นของแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้

4.4.3 ไม่ควรให้เด็กเห็นสื่อหลาย ๆ ชนิด พร้อม ๆ กัน เพราะจะทำให้เด็ก
ไม่สนใจกิจกรรมที่ครูสอน

4.4.4 ครูควรยืนอยู่ด้านข้าง หรือด้านหลังของสื่อที่ใช้กับเด็ก ครูไม่ควรยืน
หันหลังให้เด็ก จะต้องพูดคุยกับเด็ก และสังเกตความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งสำรวจข้อบกพร่อง
ของสื่อที่ใช้เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

4.4.5 เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมใช้สื่อ

4.5 การใช้สื่อประกอบกิจกรรม เพื่อใช้สื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย
อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรเน้นของจริงให้มากที่สุด ถ้าสื่อของจริงไม่สามารถ
หามาได้ จึงใช้สื่อที่จำลองขึ้นแทน สื่อประกอบกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ สื่อประกอบ
กิจกรรมเสรี สื่อประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ สื่อประกอบเกมการศึกษา สื่อประกอบกิจกรรม
เสริมประสบการณ์ สื่อประกอบกิจกรรมกลางแจ้ง สื่อประกอบกิจกรรมเคลื่อนไหวและ
ประกอบจังหวะ

5. การประเมินการใช้สื่อ

ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ครู เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่า
สื่อนั้นช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น
โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

5.1 สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด

5.2 เด็กชอบสื่อนั้นเพียงใด

5.3 สื่อนั้นช่วยให้การสอนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามเนื้อหาและ
ทันสมัยหรือไม่

- 5.4 สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้นเพียงใด เพราะเหตุใด
6. การเก็บรักษาสื่อและซ่อมแซมสื่อ ดำเนินการ ดังนี้
- 6.1 เก็บสื่อให้เป็นระเบียบ และเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อ
- 6.2 ฝึกให้เด็กหยิบสื่อออกมาใช้ได้เอง และเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
- 6.3 ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพ หรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ประเภทของสื่อเพื่อเด็กจะเก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง
- 6.4 ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่า มีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่

6.5 ซ่อมแซมสื่อชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบทุกชุด

7. การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่าง ๆ ของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ แนวทางการพัฒนาสื่อควรมีลักษณะเฉพาะดังนี้

7.1 ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ใช้สะดวกไม่ซับซ้อนเกินไปเหมาะสมกับวัยของเด็ก

7.2 รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ดหรือปิดฝุนให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

7.3 ถ้าเป็นสื่อที่ครูผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุงพร้อมสื่อที่ผลิต

7.4 พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

สรุปได้ว่า สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราว เนื้อหา จากผู้ส่งไปยังผู้รับในการจัดกิจกรรม สื่อใช้มาส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะต้องมีการเลือกสื่อ การจัดหาสื่อ การผลิตสื่อ การใช้สื่อ การประเมินการใช้สื่อและการพัฒนาสื่อ

การจัดสภาพแวดล้อม

กรมวิชาการ (2540, หน้า 101-107) กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฐมวัยว่า มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้าทดลองและต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
4. ความพร้อมของอาคารสถานที่
5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศการเรียนรู้การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและครู ได้แก่ ที่แสดงผลงานเด็ก ที่เก็บแฟ้มผลงานเด็ก ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก ที่เก็บเครื่องใช้ของครู และมีป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

2. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานด้วยตัวเองและทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่ง โดยไม่รบกวนผู้อื่น

3. พื้นที่จัดประสบการณ์หรือมุมเล่นสามารถจัดตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมประสบการณ์อย่างเสรีมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 3-5 มุม

3.2 ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก

3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมประสบการณ์

3.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมประสบการณ์ เพื่อจูงใจให้เด็ก

รู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

3.5 ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่า เมื่อเล่นเสร็จแล้วต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระมัดระวังความปลอดภัยภายในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบริเวณรอบนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดูแลความปลอดภัยปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

1. สนามเด็กเล่นควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หิน พื้นสำหรับเล่นที่มีล้อ รวมทั้งมีร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับชุด ที่เล่นน้ำ ป่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับเด็ก ปั่นจักรยาน ขลุ่ย ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

2. ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

3. บริเวณธรรมชาติปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีไม่มากนัก อาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมเป็นการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก

การประเมินพัฒนาการ

กรมวิชาการ (2546, หน้า 39) กล่าวถึง การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ว่า เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1.1 ประเมินพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน นำผลมาพัฒนาเด็ก

1.2 ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

1.3 สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน

1.4 ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็น

หลักฐาน

1.5 ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

2. ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ดังปรากฏในหลักสูตรการศึกษา

ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการอย่างละเอียด จึงจะทำให้ดำเนินการประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง

2.2 วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึก และประเมินพัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมเหมาะที่จะใช้บันทึกพฤติกรรมของเด็ก การบันทึกรายวันเหมาะกับการบันทึกกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึกการเลือกของเด็กเหมาะสำหรับบันทึกลักษณะเฉพาะ และปฏิกริยาที่เด็กมีต่อสิ่งที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้แก่เด็กหรือการเลือกมุมต่าง ๆ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงเน้นหน้าที่ของครูที่จะเลือกเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่เหมาะสมให้ได้ เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ

2.3 ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมืออื่น ๆ อย่างละเอียด แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

2.4 ประเมินและสรุปการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องมืองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ผลการประเมิน การตีความหมาย และการตัดสินคุณค่า ผลของการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมินและบันทึกพัฒนาการ เช่น การประเมินการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ 3 ปี ปรากฏว่า ยังเดินขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่เหมาะสมกับวัย ต้องจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ขาต่อไป การประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียวหรือนำเอาผลจากการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุป อาจทำให้ผิดพลาดได้

2.5 รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ครูจะต้องตัดสินใจว่า จะรายงานข้อมูลนี้ไปยังผู้ใดและเพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใดสำหรับรายงานตามที่ปฏิบัติกัน จะต้องรายงานหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ทราบว่ กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กนั้น เน้นส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้านได้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กต่อไป นอกจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ครูจะต้องรายงานผลของการประเมินพัฒนาการไปยังผู้ปกครองเด็ก ซึ่งแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีสมุดรายงานประจำตัวเด็กครูใช้สมุดรายงานนั้นเป็นเครื่องมือหรือแบบที่รายงานผู้ปกครองได้และถ้าครูมีข้อเสนอแนะหรือจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ก็อาจเขียนเพิ่มเติมลงไปนในสมุดรายงานได้ และต้องคำนึงเสมอไม่ว่าจะใช้แบบรายงานใด ข้อมูลควรจะมีควมหมายเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญ

2.6 การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ครูต้องตระหนักว่า การทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก ครูควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ครูจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอขอบคุณสำหรับความช่วยเหลือ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานเรื่องเด็ก พูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับครูในการพัฒนาเด็กของตน การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองควรจะเป็นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง คือ จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่นบ้าน และจากบ้านมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ซึ่งครูสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเด็กทุกคนได้เป็นอย่างดี สำหรับการติดต่อกับผู้ปกครองทำได้หลายวิธี เช่น การติดต่อด้วยวาจา ได้แก่ การสนทนาด้วยตนเองทางโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การติดต่อด้วยวิธีอื่น เช่น บ้ายติตประกาศวารสาร ข่าวสาร ตูรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น นอกจากนี้อาจให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยงานครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น เล่านิทาน ร้องเพลงและอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ช่วยในเวลาเด็กทำกิจกรรมเสรี ช่วยสังเกตุเด็ก บันทึกพัฒนาการและอื่น ๆ อีกมากมายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานกับครูเป็นอย่างยิ่ง

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย จะมีวิธีการและเครื่องมือการบันทึกและประเมินพัฒนาการ ดังต่อไปนี้

3.1 การสังเกตและการบันทึก การสังเกตมีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้และอีกแบบหนึ่ง คือ การสังเกต ได้แก่ แบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และครูจดบันทึกไว้ การสังเกตเป็นวิธีการที่ครูใช้ในการศึกษาพัฒนาการของเด็ก เมื่อมีการสังเกตก็ต้องมีการบันทึก ครูควรทราบว่าจะบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน

3.2 การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็กและบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

3.3 การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเครียดและวิตกกังวล ครูควรใช้คำถามที่เหมาะสม เปิดโอกาส

ให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้ครูสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็ก และค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้ โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

3.4 การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็ก เป็นรายบุคคล โดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็ก โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ ชัดเจน แสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมแบบฟอร์มต่าง ๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ เอาไว้ใน แฟ้มผลงานเพื่อครูจะได้ที่เกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง ข้อควรพิจารณาในการเลือก เก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มมีดังนี้ คือ

3.4.1 ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการและความสำเร็จเกี่ยวกับกิจกรรมที่ เด็กกระทำ ซึ่งได้มาจากเครื่องมือการประเมิน

3.4.2 ข้อมูลที่รวบรวมจากผลงานต่าง ๆ ของเด็ก ซึ่งอาจให้เด็กช่วยเลือกเก็บ ด้วยตัวเด็กเอง หรือครูกับเด็กร่วมกันเลือก

3.4.3 ข้อมูลของเด็กที่ได้จากผู้ปกครอง

3.5 การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้ของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ ทั่ว ๆ ไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทาง การประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

3.5.1 การประเมินการเจริญเติบโตโดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติในกราฟเส้นโค้งวงโคจรของการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะบอกได้ว่า ขณะนั้นการเจริญเติบโตเป็นปกติสำหรับวัยของเด็กหรือไม่ และบอกได้ว่า เด็กเป็นโรคขาดสารอาหารหรือไม่ ถ้าพบเด็กเป็นโรคนี้จะได้ทำการรักษาทันที่วงที่ในเด็ก วัยปฐมวัย ควรจัดให้มีการประเมินการเจริญเติบโตเป็นระยะ ๆ ทุก 3 เดือน

3.5.2 การตรวจสุขภาพปากและฟัน คือ การตรวจสุขภาพและการรักษา สิ่งปกติของปากและฟัน ครูควรแนะนำให้ผู้ปกครองพาเด็กไปให้ทันตแพทย์ตรวจอย่างสม่ำเสมอ ปีละ 1-2 ครั้ง

3.5.3 การเสริมภูมิคุ้มกันโรคโดยการให้วัคซีน

3.6 ข้อพึงปฏิบัติในการประเมินเด็กปฐมวัย มีดังนี้

3.6.1 ไม่นำแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดมาประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เพราะการประเมินพัฒนาการมิใช่การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก

3.6.2 เมื่อประเมินผลงานของเด็ก ครูต้องไม่เขียนเครื่องหมายใด ๆ ที่แสดงถึงผลการตัดสินผลงานนั้น ๆ กล่าวคือ ไม่ต้องทำเครื่องหมายดาว คะแนน สัญลักษณ์หน้ายิ้มหรืออื่น ๆ ในผลงานของเด็ก

3.6.3 ครูต้องมีความแม่นยำในการพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กตามอายุที่แตกต่างกัน จึงจะสามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง

3.6.4 การตีความผลงานเด็ก ควรทำหลังจากสนทนากับเด็กจนทราบความคิดหรือความในใจของเด็กที่แสดงผลงานในลักษณะนั้น เพราะครูกับเด็กมีความคิดต่างกัน บางครั้ง ครูอาจตีความหรือเข้าใจความคิด หรือจินตนาการของเด็กเป็นอย่างอื่นได้ ถ้าครูไม่ได้พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับผลงานนั้น

สรุปได้ว่า เป็นการประเมินพัฒนาการเด็ก อายุ 3-5 ปี ดำเนินการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ ข้อความในการประเมินพัฒนาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาการ ขั้นตอนการพัฒนาการ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการ และข้อพึงปฏิบัติในการประเมินพัฒนาการ

สรุปแนวการจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนเกี่ยวข้องของ 8 ด้าน คือ

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. ภารกิจการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. รูปแบบและหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาปฐมวัย
5. การจัดประสบการณ์
6. สื่อการเรียนรู้
7. การจัดสภาพแวดล้อม
8. การประเมินพัฒนาการ

ในองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน ล้วนเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษา 4 ด้าน คือ

1. การจัดประสบการณ์
2. สื่อการเรียนรู้
3. การจัดสภาพแวดล้อม
4. การประเมินพัฒนาการ

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถดำเนินงานพัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม และเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

1. ด้านการบริหารงาน

1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ และกำหนดให้มีโครงสร้างส่วนราชการ รวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบได้ ส่วน/กอง/สำนักงานการศึกษา โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และต้องมีจำนวนเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี ที่จะเข้ารับบริการไม่น้อยกว่า 20 คน

1.1.2 จัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

1.1.3 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.4 จัดทำแผนดำเนินงาน ได้แก่ สำรวจสำมะโนประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี แผนรับนักเรียน การรับบุคลากร การจัดชั้นเรียน และการงบประมาณ เป็นต้น

1.1.5 จัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วย การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.6 รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ กรณีที่ไม่มีสถานที่ก่อสร้างเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สถานที่ก่อสร้างและการบริหารจัดการศูนย์ ฯ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.2.2 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.2.3 จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.4 จัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.5 รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.3.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.3.2 นำผลประชาคมพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.3.3 จัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

1.3.4 รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

1.4 การให้บริการ การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับ

สังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนี้

1.4.1 ระยะเวลาเรียนรู้ในรอบปีการศึกษา เริ่มต้นปีการศึกษาในวันที่ 16 พฤษภาคม และสิ้นปีการศึกษาในวันที่ 15 พฤษภาคม ของปีถัดไป โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดภาคเรียนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 230 วัน และปิดภาคเรียนตามปกติในรอบปีการศึกษา ดังนี้

- 1) ภาคเรียนที่ 1 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 16 พฤษภาคม
วันปิดภาคเรียนวันที่ 11 ตุลาคม
- 2) ภาคเรียนที่ 2 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 1 พฤศจิกายน
วันปิดภาคเรียนวันที่ 1 เมษายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ: 1. หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

2. กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดและปิดภาคเรียนแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ตามข้อ 1.4.1 สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

3. การกำหนดระยะเวลาเรียนรู้ การเปิดและปิดภาคเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศ

1.4.2 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่

- 1) อาหารกลางวัน
- 2) อาหารว่าง
- 3) เครื่องนอน
- 4) อาหารเสริม (นม)
- 5) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และวัสดุครุภัณฑ์
- 6) การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์และ

สาธารณสุข

7) บริการอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม เช่น เป็นศูนย์ 3 วัย และหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

1.4.3 การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือใกล้เคียงได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.4 จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กเล็กมีการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย

และศักยภาพของเด็กแต่ละคนตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.4.5 กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วัน หากเป็นเหตุพิเศษที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้ทำคำสั่งปิดเป็นหนังสือและต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่สั่งปิด

1.4.6 ในระหว่างปิดภาคเรียน หรือปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามข้อ

1.4.7 ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก หรือพนักงานจ้างอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเตรียมการด้านวิชาการ หลักสูตรการจัดการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อม หรือการพัฒนาศูนย์ในด้านต่าง ๆ หรืองานด้านการศึกษาปฐมวัยอื่น

1.5 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประกอบด้วย บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมจากชุมชน และผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

1.5.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

1.5.2 ผู้นำทางศาสนา

1.5.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5.4 ผู้แทนชุมชน

1.5.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ

1.5.6 ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

ให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธาน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการโดยตำแหน่ง และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 2) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิกหรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4) พิจารณาเสนอผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 5) พิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มิกฎหมายระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแนวทาง ดังนี้

2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้จ่าย ดังนี้

- 2.1.1 ค่าอาหารเสริม (นม)
- 2.1.2 ค่าอาหารกลางวัน
- 2.1.3 ค่าตอบแทน และค่าครองชีพของบุคลากร
- 2.1.4 เงินประกันสังคม ของบุคลากร
- 2.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา
- 2.1.6 ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล
- 2.1.7 ทุนการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.1.8 อื่น ๆ

โดยดำเนินการเบิกจ่ายรายการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

การจัดสรร

2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีการจัดหางบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 จัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อนำสู่แผนพัฒนาการศึกษา และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

2.2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.2.3 จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี

2.2.4 จัดทำแผนจัดหาพัสดุ

2.2.5 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุ ฯ

2.2.6 จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการรายงานและการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

2.3 งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2.4 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการ

2.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน วัสดุพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/หัวหน้าส่วนการศึกษา หรือผู้แทน เป็นประธาน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาพิเศษ นักวิชาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข และผู้แทนผู้ปกครองในจำนวนที่เหมาะสม เป็นกรรมการ

2.4.2 แจงหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สรรวจความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัย ประโยชน์ ประสิทธิภาพสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กเล็กแต่ละวัย

2.4.3 ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.4 จัดทำระเบียบควบคุมวัสดุและครุภัณฑ์

2.4.5 ดำเนินการเบิกจ่ายสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน ที่ได้มาให้กับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3. การบริหารงานบุคคล

กรณีเป็นพนักงานจ้าง

3.1 การสรรหา/เลือกสรร และการปรับสภาพ

3.1.1 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยยึดหลักสมรรถนะความเท่าเทียมในโอกาส และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญด้วยกระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใส เพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คณะกรรมการดำเนินการสรรหา/เลือกสรร และการปรับสภาพประกอบด้วย

1) ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นประธาน

2) ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา เป็นกรรมการ

3) หัวหน้าสำนักปลัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

4) ให้นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเป็นคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสม

3.1.2 การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1) ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู:นักเรียน) 1:20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละ 20 คน

2) สำหรับอัตราผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และตำแหน่งอื่น ๆ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดให้มีได้ตามจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับฐานะการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ดังนี้

4.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

4.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนา

4.2 การบริหารจัดการ

4.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน 3 รูปแบบ ดังนี้

- 1) รูปแบบที่ 1 มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด
- 2) รูปแบบที่ 2 มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ร่วมกับศาสนสถาน ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ
- 3) รูปแบบที่ 3 มอบให้ศาสนสถานเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก ออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น และกรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

1.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

1.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจากนายจ้างหรือหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

1.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

1.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงานและวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.2 วางแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล

1.2.4 จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2.5 ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.6 เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2.7 นิเทศ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

1.2.8 จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง

1.2.9 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ครูผู้ดูแลเด็ก

กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

2.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

2.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา ทุกสาขาวิชาเอกหรือ
ทางอื่น ที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนา
เด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจาก
นายจ้างหรือหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

2.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

2.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้
พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับ
มอบหมาย ดังนี้

2.2.1 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้
ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.2 จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย

2.2.3 ปฏิบัติงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.4 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.2.5 ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2.6 อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด

2.2.7 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.8 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.2.9 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2.10 จัดหา/ผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

2.2.11 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล

2.2.12 ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน

2.2.13 พัฒนางานเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา
ผู้เรียน

2.2.14 จัดให้มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียน

2.2.15 จัดระบบธุรการในชั้นเรียน

2.2.16 รวบรวมผลงานรายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับ

2.2.17 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของสถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

3.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

3.2.1 สนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก

3.2.2 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4. พนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ประกอบด้วย ชุรการ/

การเงิน/พัสดุ ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง ยามรักษาความปลอดภัย พนักงานจ้างตำแหน่งอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจำเป็น)

4.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

4.3 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.3.1 ชุรการ/การเงิน/พัสดุ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ทำหน้าที่ชุรการ การเงิน และพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.2 ผู้ประกอบอาหาร มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัย ตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กเล็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพดีไม่เป็นโรคติดต่อ จัดสถานที่ประกอบอาหารและเครื่องครัวให้สะอาดเป็นระเบียบ มีการจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะ

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.3 ภารโรง มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแล ซ่อมแซม บำรุงรักษาอาคารสถานที่ และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีความปลอดภัย สำหรับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

4.3.4 ยามรักษาความปลอดภัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ดูแลรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สิน บุคลากร และเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

5. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่า เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

5.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1.1 กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างยั่งยืน

5.1.2 สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการ พัฒนาศักยภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งคุณภาพครูผู้ดูแลเด็ก สภาพแวดล้อม วิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1.3 ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมสานสายใยรักเพื่อเสริมสร้างความรักความอบอุ่น ในครอบครัว

5.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1.5 ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5.1.6 กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2.1 นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ

5.2.2 สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย/รวม ยุบเลิกและดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.3 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากร สถานที่ตามฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

5.2.4 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.5 จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการจัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.6 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม

5.2.7 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.8 จัดทำระเบียบ ว่าด้วย การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม

5.2.9 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ และการบริหารจัดการ

5.2.10 นิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ

มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสม อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

1.1 ที่ตั้ง

1.1.1 สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่อาจเสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็นและเหมาะสม

1.1.2 ไม่อยู่ใกล้ถนนหรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็นต้องสร้างให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตราย

1.1.3 พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่ที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง

1.2 จำนวนชั้นของอาคาร

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

1.3 ทางเข้า-ออกตัวอาคาร

ทางเข้า-ออกจกตัวอาคาร มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ

1.4 ประตู-หน้าต่าง

ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้นและหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่า 1 เมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

1.5 บันได

ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรงและราวบันไดมีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันไดและช่องลูกกรงบันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง 9-23 เซนติเมตร)

1.6 พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่โดยมีแนวทาง ดังนี้

1.6.1 บริเวณพื้นที่สำหรับนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 เมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป
- 2) อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด นำไปปิดฝุ่น ตากแดด อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 3) ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้วยการซักหรือผึ่งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อโรค
- 4) ตรวจสอบตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับนอน

1.6.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ทุกห้องต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตุ๊กตา ไม้ระเบียบ และมีการยึดติดกับผนังหรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้นั้นล้มได้ง่ายเหลี่ยมมุมที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่มเพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

1.6.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะดวกอย่างสม่ำเสมอและควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรงและใช้งานได้ดี

1.6.4 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก ดังนี้

- 1) สถานที่เตรียมปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ และการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภคต้องมีการปกปิด
- 2) มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นคาวหรือกลิ่นเหม็น
- 3) มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่เกิดกับเด็กได้จากมีด ของมีคม ถังแก๊ส เป็นต้น
- 4) โต๊ะเตรียมปรุงอาหารมีสภาพดี สะอาดสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร
- 5) ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาวหรือสีอ่อน ไม่แตกง่ายหรือมีความคม
- 6) ที่ล้างภาชนะ ควรใช้อ่างที่มีก๊อกน้ำหรือท่อระบายน้ำ ถ้าใช้กะละมังต้องมี 3 ใบ วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างจะต้องมีการระบายน้ำได้ดีไม่แฉะแฉะ
- 7) ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อและน้ำสะอาดอีก 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล
- 8) ภาชนะ อุปกรณ์ เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางในตะแกรงโปร่ง สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร
- 9) เชียง มีด ต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภทของอาหาร ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเชียงแยกใช้ตามประเภทอาหารอย่างน้อย 3 อัน และควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้เสร็จ

1.6.5 ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในสายตาของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

1.6.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟันในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำจะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทโดยสะดวก พื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

1.6.7 ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กโดยเฉลี่ย 1 ที่ต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กผู้หญิง

1.6.8 ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้กิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหารหรือการนอน คำนึงถึงความสะอาดและการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

1.6.9 การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิดและนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ภายในอาคาร

2.1.1 แสงสว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง เพื่อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

2.1.2 เสียง

ต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

2.1.3 การถ่ายเทอากาศ

ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ใน

บริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

2.2 ภายนอกอาคาร

2.2.1 รั้ว

ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2.2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้แหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2.2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็กในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่น่าเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.2.4 ระเบียง

ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร กรณีที่มีอาคารสูง 2 ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกั้นเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

3. ด้านความปลอดภัย

3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

3.1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

3.1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่องต่อพื้นที่ 10 ตารางเมตร และถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถังไม่น้อยกว่า 1.50 เซนติเมตร

3.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้องมียาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

3.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่าย หรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยนไม้หรือแหลมคม

3.1.5 จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล วางไว้ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

3.1.6 จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ

3.1.7 ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

3.1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมียุติบัตรสัญญาเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวและที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

3.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนาโรค เช่น มุ้งลวด ฯลฯ และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย

3.1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูงขนาดที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัย ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

3.2.2 บุคลากรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติภัยและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

3.2.3 มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลประจำไว้

3.2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก

3.2.5 มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็กอย่างเป็นระบบ

3.2.6 มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
 2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
 3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ
 4. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคมในท้องถิ่น
 5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคมท้องถิ่น
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็ก

มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- 2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
- 2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาจากการสำรวจความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น โดยการศึกษาเอกสารท้องถิ่นและงานวิจัยมาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย
 - การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิด (หัวหน้าศูนย์/ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ปกครอง/ชุมชน)
 - 1.1 ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
 - 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็ก
 - 1.3 กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น
 - 1.4 มีชีวิตประจำวันที่มีคุณภาพ
 - 1.5 ร่วมมือกันระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา
2. จุดมุ่งหมาย
 - เด็กมีพัฒนาการโดยองค์รวมตามศักยภาพและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. สาระการเรียนรู้
 - 3.1 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.1.1 ด้านร่างกาย
- 3.1.2 ด้านอารมณ์-จิตใจ
- 3.1.3 ด้านสังคม
- 3.1.4 ด้านสติปัญญา
- 3.2 สารที่ควรเรียนรู้
 - 3.2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก
 - 3.2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม
 - 3.2.3 ธรรมชาติรอบตัว
 - 3.2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก
 - 3.2.5 วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
- 4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
 - 4.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 ปี
 - 4.1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
 - 4.1.2 ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
 - 4.1.3 มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
 - 4.1.4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
 - 4.1.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
 - 4.1.6 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
 - 4.1.7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
 - 4.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี
 - 4.2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
 - 4.2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
 - 4.2.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
 - 4.2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม
 - 4.2.5 ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
 - 4.2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
 - 4.2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - 4.2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

- 4.2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 4.2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
5. คุณลักษณะตามวัย
- 5.1 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 2 ปี
- 5.1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย
- 1) วิ่งคล่องขึ้น แต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
 - 2) เดินถอยหลังได้
 - 3) เดินขึ้นลงบันไดได้เอง โดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว
 - 4) สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง 3 ปี
 - 5) หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
 - 6) จับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ
- 5.1.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด
 - 2) มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
 - 3) มีความเป็นตัวของตัวเอง
- 5.1.3 พัฒนาการด้านสังคม
- 1) เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
 - 2) เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น
 - 3) พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
 - 4) รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
 - 5) เริ่มรู้จักรอคอย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
- 5.1.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา
- 1) มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3-5 นาที
 - 2) ชอบดูหนังสือภาพ
 - 3) ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
 - 4) สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ
 - 5) เริ่มประโยคคำถาม อะไร
 - 6) สนใจสิ่งรอบตัว
 - 7) วางของซ้อนกันได้ 4-6 ชั้น

5.2 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 3 ปี

5.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลด้วยมือและลาตัว
- 3) เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

5.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึก
- 2) ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
- 3) กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

5.2.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
- 2) ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
- 3) เล่นสมมติได้
- 4) รู้จักรอคอย

5.2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- 2) บอกชื่อของตนเองได้
- 3) ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
- 5) สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
- 6) ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้
- 7) รู้จักใช้คำถาม อะไร
- 8) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
- 9) อยากรู้ อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

5.3 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 4 ปี

5.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
- 3) เดินขึ้น-ลงบันได สลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปร่างสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้

5) กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

5.3.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- 2) เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ชอบท้าทายผู้ใหญ่
- 4) ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

5.3.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- 2) เล่นร่วมกับคนอื่นได้
- 3) รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
- 4) แบ่งของให้คนอื่น
- 5) เก็บของเล่นเข้าที่ได้

5.3.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้
- 2) บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- 3) พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- 5) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยมี

รายละเอียดเพิ่มขึ้น

6) รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

5.4 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 5 ปี

5.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและ

มั่นคง

5.4.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- 2) ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

5.4.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- 2) เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้

3) มีมารยาทในสังคมที่งดงาม มีจิตอาสา

5.4.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

1) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นและสร้างสรรค์งานตามศักยภาพ

6. การจัดประสบการณ์

6.1 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่น และทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมได้ พัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

6.1.1 หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- 1) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- 3) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ และพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- 5) ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 6) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็ก

6.1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดังนี้

- 1) ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- 2) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- 3) จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- 4) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
- 5) จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมกับเด็ก
- 6) ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

7) ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

6.2 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบ
ของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้
จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนา
ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.2.1 หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก
โดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและ
ผลผลิต
- 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และ
เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 5) ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

6.2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

- 1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศ
ที่อบอุ่นมีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้
- 6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้
ที่หลากหลายและอยู่ในบริบทของชุมชนนั้น ๆ
- 7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้
ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งที่มีการวางแผนล่วงหน้าและแผนที่เกิดจากสภาพจริง

9) นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

10) ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

7. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

7.1 ด้านหลักสูตร

7.2 ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน

7.3 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

7.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้

7.5 ด้านการวัดและประเมินผล

7.6 ด้านการนิเทศการศึกษา

7.7 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

7.8 ด้านโภชนาการ

7.9 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน)

7.10 ผ่านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

บุคลากร ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษาและศาสนสถานสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ให้คำแนะนำปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กให้กับผู้ปกครองและครู

1.3 ให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชน ท้องถิ่นทราบอย่างทั่วถึง

2. ด้านอาคารสถานที่

- 2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร
- 2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคาร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านงบประมาณ

ระดมทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านบุคลากร

4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัย เด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ ดังนี้

- 5.1 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน
- 5.2 จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์กับผู้ปกครอง
- 5.3 จัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง
- 5.4 จัดทำมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง
- 5.5 จัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ
- 5.6 จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก
- 5.7 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ
- 5.8 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ ฯลฯ
- 5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการชุมชน เกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรและอื่น ๆ

การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นอกเหนือจากการให้การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชนได้ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน หรือประชาชน ภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2. ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือประชาชน

3. ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้าศึกษาต่าง ๆ

4. ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการแก่ประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่น โดยให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือครูผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

5. ด้านการให้บริการสาธารณะ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนร่วมช่วยในการสนับสนุนการให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนหรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

6. การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชน

6.1 การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ

6.2 บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ

6.3 ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชนหรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ

6.4 ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

6.5 ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก

1.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. แนวทางปฏิบัติงาน

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ

2.3 ส่งแผนงานและปฏิทินงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบ

2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5 ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้

2.6 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับรูปแบบ และกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือได้ตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น)

3. การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3.2 ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย

3.3 ประเมินผลการพัฒนา

3.4 สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีความเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่า ปฏิบัติการทั้งหมด หรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้น องค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 5)

Erwin (1976, p. 138 อ้างอิงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 6) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

พัชรี อินทร์อำนวย (2551) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมแบบวงจร PDCA ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) Act (ดำเนินการให้เหมาะสม) แนวคิดเกี่ยวกับวงจรเมื่อเริ่มแรก Deming ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ 4 ฝ่าย ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและความพึงพอใจของลูกค้า ต่อมาแนวคิดเกี่ยวกับวงจร Deming ได้ถูกดัดแปลงให้เข้ากับวงจรการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการตรวจสอบ และขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม เราใช้วงจร PDCA เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดให้เป็นมาตรฐานการทำงาน ซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด เราอาจเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น วงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต การดำเนินงานในระดับบริษัท จนกระทั่งในระดับสถาบันการศึกษา หรือนำมาใช้ในระบบประกันคุณภาพการศึกษา

โครงสร้างวงจร PDCA

ขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนของวงจร PDCA ประกอบด้วย “การวางแผน” อย่างรอบคอบเพื่อ “การปฏิบัติ” อย่างค่อยเป็นค่อยไป แล้วจึง “ตรวจสอบ” ผลที่เกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติใดมีประสิทธิภาพที่สุดก็จะจัดให้เป็นมาตรฐาน หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ก็ต้องมองหาวิธีการ “ปฏิบัติใหม่” หรือใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม

1. Plan (วางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน Plan การจัดอันดับความสำคัญของ เป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและกำหนดงบประมาณที่จะใช้การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะการดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

2. Do (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผน อาจประกอบด้วยการมีโครงสร้างรองรับการดำเนินการ (เช่น คณะกรรมการหรือหน่วยงานของคณะ) มีวิธีการดำเนินการ (เช่น มีการประชุมของคณะกรรมการมีการจัดการเรียน การสอน มีการแสดงความจำนงขอรับนักศึกษาไปยังทบวงมหาวิทยาลัย) และมีผลของการดำเนินการ (เช่น รายชื่อนักศึกษาที่รับในแต่ละปี)

3. Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินแผน อาจประกอบด้วยการประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ โดยในการประเมินดังกล่าวสามารถทำได้เอง โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบแผนการดำเนินงานนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของการประเมินตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการ อีกชุดมาประเมินแผน หรือไม่จำเป็นต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินที่ยุ่งยากซับซ้อน

4. Act (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน อาจประกอบด้วยการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่า มีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบ การดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

การวางแผนการดำเนินงานต้องกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ อาจจะเป็นเป้าหมายระยะสั้น หรือเป้าหมายระยะยาวก็ได้แต่เป้าหมายที่ดีจะต้อง SMARTER ซึ่งประกอบไปด้วย

Specific	เฉพาะเจาะจง มีความชัดเจน
Measurable	สามารถวัดและประเมินผลได้
Acceptable	เป็นที่ยอมรับได้ของผู้ปฏิบัติ
Realistic	ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง
Time Frame	มีกรอบเวลากำหนด

Extending ทำทนาย และเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติ

Rewarding คຸ້มค้ำกับการปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎี ซึ่ง อคิน รพีพัฒน์ (2527 อ้างอิงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 7-9) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

Maslow (1943, pp. 370-396 อ้างอิงใน อคิน รพีพัฒน์, 2527, หน้า 7-8) กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้เกิดผลดี ผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่า ลำดับชั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปมาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Need) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

1.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self-Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่น ในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุด ที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากว่า ขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจ

ที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาัดเอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่า ขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8)

3. ทฤษฎีสร้างความรู้สึกรักชาตินิยม (Nationalism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้สึกรักชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศ หรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อท้องถิ่น (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8)

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการร่วมกลุ่มคนจูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไป แล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (Positive Leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (Dynamic Leader) และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงาน สร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (Negative Leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8)

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างเพราะใช้กฎหมายระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์ (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8-9)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากผลงานการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีนักวิจัยและนักวิชาการได้ศึกษาวิจัย และสรุปไว้ ดังนี้

พรหมพลิชฐ์ รักษาพรหมณ์ (2550, หน้า 62) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และบุคลากรต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลผาจุก อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และบุคลากรมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลผาจุกมีโครงสร้างการบริหารจัดการการศึกษาที่ดี มีการบริการที่รวดเร็ว ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบการเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการปรับภูมิทัศน์สภาพในสถานศึกษาเหมาะสมกับการเรียนการสอน เพื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และบุคลากรมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

อภิสิทธิ์ พรหมศร (2558, หน้า 108) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินงานในการจัดการ รวมถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคล อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะนำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน เสนอแนะให้นำผลการประเมินความสำเร็จของแผนงานมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเสนอแนะให้มีการจัดทำแผนงานโครงการประจำปีอย่างต่อเนื่อง

เจนจิรา แซ่เฮง (2555, หน้า 45) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีความต้องการให้การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรักธรรมชาติ ภายในอาคารมีพื้นที่ใช้สอยจัดแบ่งเป็นสัดส่วน เช่น ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องกิจกรรม ห้องน้ำ และการจัดพื้นที่และบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม อยู่ในระดับมาก

ปณิตา ไสภาศัย (2556, หน้า 120) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอห้วยราช และอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้ดูแลเด็กควรจัดประสบการณ์แบบบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กเกิดทักษะและเกิดการพัฒนาคครบทุกด้าน ควรจัดบริการให้ความรู้

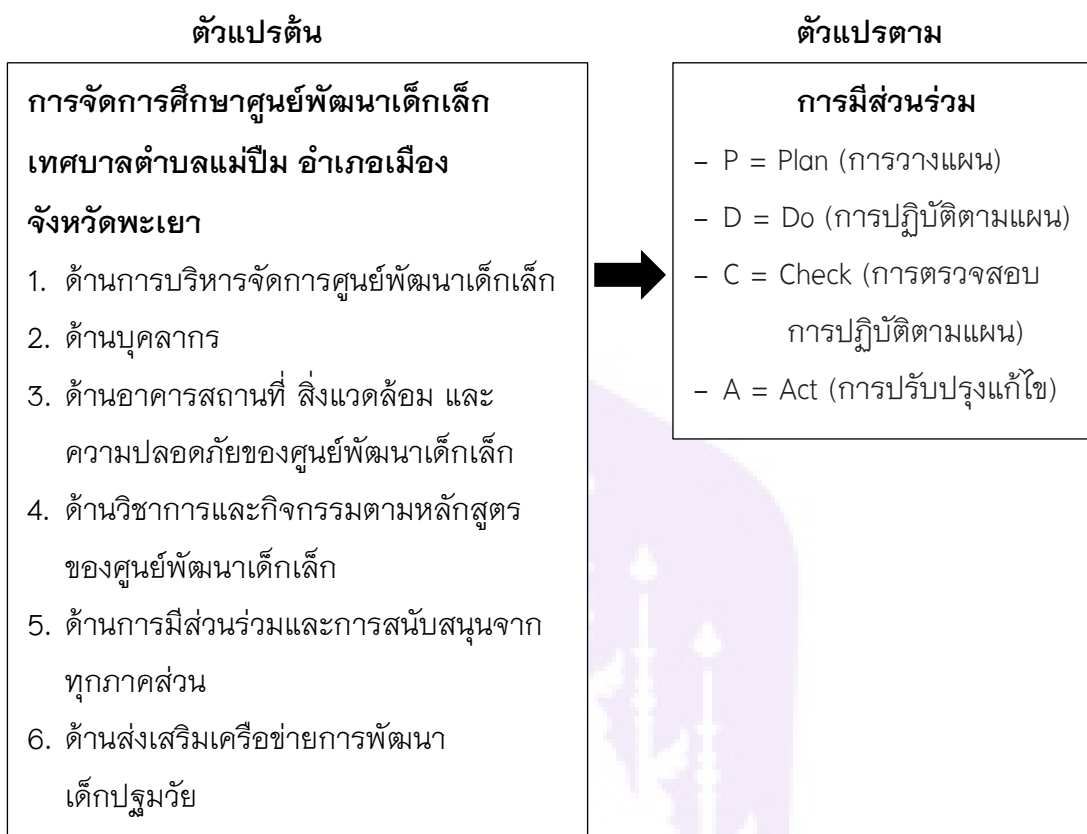
ความเข้าใจกับพ่อแม่ ผู้ปกครองในเรื่องจิตวิทยาเด็กปฐมวัยและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กทุกคนในสถานะต่าง ๆ กัน อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ศิริศิลป์ บุตรจันทร์ (2554, หน้า 158) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรการบริหารส่วนตำบลเป่า อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ผลการวิจัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอยู่เป็นประจำ เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนอยู่ในระดับมาก

เพียงนภา มนยฤทธิ (2554, หน้า 91) ได้วิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาปฐมวัย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่เปิม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งมีมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถเขียนกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย, 2553

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวนทั้งสิ้น 83 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะความมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักสูตร และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มากำหนดข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา สร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาขอบเขตที่จะศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ช่วยพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม ได้แก่ ดร.สันติ บูรณชาติ อาจารย์คณะวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นางรักษิณา วงศ์ษา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเจน (เจนจันทรานุกูล) และ นางสาวรัชนิกร พันธุ์พัฒนกุล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลภูมิกายาว เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index Of Item Objective Congruence) หรือ ค่า IOC โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

- 1 คำถามใช้ไม่ได้ คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 คำถามไม่แน่ใจว่า คำถามนั้นไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์
- +1 คำถามใช้ได้ คำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

5. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ของแบบสอบถาม แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 65) ถือว่า เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ พบว่า เครื่องมือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 180 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรด้านการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน

8. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.944

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอบริการที่ปรึกษา ตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง เพื่อกำหนดเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. ขอลงหนังสือแนะนำตัวผู้ศึกษาจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

2. นัดหมายประชากรที่ใช้ในการศึกษา เพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่ประชากรจะได้รับจากการตอบแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามแจกให้ประชากรเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 83 ฉบับ โดยนัดหมายเวลาในการขอรับคืนและรอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์เตรียมนำข้อมูลไปวิเคราะห์เชิงสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นช่วง ๆ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ของข้อมูล (Frequency)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence: IOC)

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี

ของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)

2. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ยประชากร (μ)

2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจาก
ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ปีการศึกษา 2558 จำนวน 83 คน ผลการวิเคราะห์มีข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ปกครองโดยใช้ค่าความถี่ค่าร้อยละ
(Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (σ) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิดใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ
โดยใช้วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ของข้อมูล (Frequency)

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ

รายการ	จำนวน (N = 83)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	30	36.10
หญิง	53	63.90
รวม	83	100.00

จากตาราง 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
มีจำนวนทั้งหมด 83 คน สูงสุดเป็นผู้หญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90 รองลงมาเป็น
เพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามอายุ

รายการ	จำนวน (N = 83)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	12	14.50
30-39 ปี	20	24.10
40-49 ปี	13	15.70
50-60 ปี	24	28.90
60 ปี ขึ้นไป	14	16.90
รวม	83	100.00

จากตาราง 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
มีจำนวนทั้งหมด 83 คน อายุส่วนใหญ่ 50-60 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90
รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 30-39 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 รองลงมา อายุ
60 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 รองลงมา อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 13 คน
คิดเป็นร้อยละ 15.70 และน้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 83)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	17	20.50
มัธยมศึกษา/ปวช.	26	31.30
อนุปริญญา/ปวส.	16	19.30
ปริญญาตรี	14	16.90
สูงกว่าปริญญาตรี	10	12.00
รวม	83	100.00

จากตาราง 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งหมด 83 คน ระดับการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 รองลงมา ประถมศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 รองลงมา ระดับอนุปริญญา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 รองลงมา ระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 และน้อยที่สุด ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.00

**ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามสถานภาพ**

รายการ	จำนวน (N = 83)	ร้อยละ
สถานภาพ		
โสด	20	24.10
สมรส	34	41.00
หย่า/ร้าง	21	25.30
หม้าย	8	9.60
รวม	83	100.00

จากตาราง 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งหมด 83 คน สูงสุดมีสถานภาพสมรส จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมา สถานะหย่า/ร้าง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 รองลงมา สถานภาพโสด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และน้อยที่สุด สถานะหม้าย จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 9.60

ตาราง 11 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามอาชีพ

รายการ	จำนวน (N = 83)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	28	33.70
ราชการ	9	10.80
รับจ้าง	23	27.70
ค้าขาย	10	12.00
อื่น ๆ	13	15.70
รวม	83	100.00

จากตาราง 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
มีจำนวนทั้งหมด 83 คน สูงสุดอาชีพเกษตรกร จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70
รองลงมา อาชีพรับจ้าง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 รองลงมา อาชีพอื่น ๆ จำนวน
13 คน คิดร้อยละเป็น 15.70 รองลงมา อาชีพค้าขาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00
และน้อยที่สุด อาชีพราชการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80

ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามรายได้

รายการ	จำนวน (N = 83)	ร้อยละ
รายได้		
รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	20	24.10
รายได้ 5,000-10,000 บาท/เดือน	31	37.30
รายได้ 10,000-15,000 บาท/เดือน	19	22.90
รายได้ 15,000-20,000 บาท/เดือน	6	7.20
รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	7	8.40
รวม	83	100.00

จากตาราง 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 83 คน สูงสุดรายได้ 5,000–10,000 บาท/เดือน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 รองลงมา รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 รองลงมา มีรายได้ 10,000–15,000 บาท/เดือน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 รองลงมา รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 และน้อยที่สุด รายได้ 15,000–20,000 บาท/เดือน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
1	ด้านบริหารจัดการ	4.05	0.78	มาก
2	ด้านบุคลากร	4.09	0.75	มาก
3	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.12	0.75	มาก
4	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.10	0.74	มาก
5	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	4.13	0.74	มาก
6	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.12	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด		4.10	0.75	มาก

จากตาราง 13 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพทั้ง 6 ด้านมีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) พบว่า สูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.13$) รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) รองลงมา ด้านส่งเสริมเครือข่าย

การพัฒนาเด็กปฐมวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) รองลงมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.10$) รองลงมา ด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.09$) และต่ำสุด ด้านบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.05$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการตามขั้นตอน PDCA

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
1	ด้านบริหารจัดการ			
	1.1 การวางแผน	4.04	0.86	มาก
	1.2 การปฏิบัติตามแผน	4.01	0.73	มาก
	1.3 การตรวจสอบ	4.04	0.76	มาก
	1.4 การปรับปรุงแก้ไข	4.10	0.75	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.78	มาก

จากตาราง 14 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$) สูงสุด พบว่า การปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) รองลงมา การวางแผนและการตรวจสอบ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.04$) ต่ำสุด การปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.01$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรตามขั้นตอน PDCA

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
2	ด้านบุคลากร			
	2.1 การวางแผน	4.01	0.78	มาก
	2.2 การปฏิบัติตามแผน	4.13	0.77	มาก
	2.3 การตรวจสอบ	4.12	0.71	มาก
	2.4 การปรับปรุงแก้ไข	4.11	0.75	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.09	0.75	มาก

จากตาราง 15 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$) พบว่า สูงสุด การปฏิบัติตามแผนค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.13$) รองลงมา การตรวจสอบ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) รองมา การปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) ต่ำสุด การวางแผนค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.01$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
ตามขั้นตอน PDCA

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
3	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย			
	3.1 การวางแผน	4.09	0.79	มาก
	3.2 การปฏิบัติตามแผน	4.13	0.70	มาก
	3.3 การตรวจสอบ	4.09	0.75	มาก
	3.4 การปรับปรุงแก้ไข	4.17	0.77	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	0.75	มาก

จากตาราง 16 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) พบว่า สูงสุด การปรับปรุงแก้ไขค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.17$) รองลงมา การปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.13$) ต่ำสุดการวางแผนและการตรวจสอบ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.09$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
ตามขั้นตอน PDCA

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
4	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร			
	4.1 การวางแผน	4.01	0.78	มาก
	4.2 การปฏิบัติตามแผน	4.13	0.77	มาก
	4.3 การตรวจสอบ	4.12	0.71	มาก
	4.4 การปรับปรุงแก้ไข	4.11	0.75	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.10	0.74	มาก

จากตาราง 17 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) พบว่า สูงสุดการปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.13$) รองลงมา การตรวจสอบค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) รองลงมา การปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.11$) ต่ำสุดการวางแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.01$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
ตามขั้นตอน PDCA

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
5	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน			
	5.1 การวางแผน	4.10	0.73	มาก
	5.2 การปฏิบัติตามแผน	4.13	0.75	มาก
	5.3 การตรวจสอบ	4.15	0.73	มาก
	5.4 การปรับปรุงแก้ไข	4.11	0.75	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.13	0.74	มาก

จากตาราง 18 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) พบว่า สูงสุดการตรวจสอบค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.15$) รองลงมา การปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.13$) รองลงมา การวางแผนปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.11$) ต่ำสุด การวางแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.10$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ตามขั้นตอน PDCA

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
6	ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย			
	6.1 การวางแผน	4.11	0.74	มาก
	6.2 การปฏิบัติตามแผน	4.07	0.83	มาก
	6.3 การตรวจสอบ	4.17	0.69	มาก
	6.4 การปรับปรุงแก้ไข	4.14	0.73	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	0.74	มาก

จากตาราง 19 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) พบว่า สูงสุด การตรวจสอบค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.17$) รองลงมา การปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.14$) รองลงมา การวางแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.11$) ต่ำสุด การปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.07$)

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การวางแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
1	1.1 การวางแผน			
	1.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	3.92	0.97	มาก
	1.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)	4.04	0.96	มาก
	1.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนระบบการจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	4.20	0.88	มาก
	1.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนมาตรการในการลดอุบัติเหตุในการวิ่งรับ-ส่งนักเรียนจากบ้านถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.02	0.76	มาก
	1.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเกณฑ์การกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง	4.01	0.70	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.04	0.86	มาก

จากตาราง 20 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยาด้านบริหารจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$) การวางแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมในการวางแผนระบบการจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.20$) รองลงมา ส่วนร่วมในการวางแผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุน

งบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.04$) ต่ำสุด
 ส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพค่าเฉลี่ยระดับมาก
 ($\mu = 3.92$)

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
 อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การปฏิบัติตามแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
1	1.2 การปฏิบัติตามแผน			
	1.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม แผนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้มีคุณภาพ	3.93	0.77	มาก
	1.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม แผน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุน งบประมาณอาหารกลางวันและ อาหารเสริม (นม) อย่างเพียงพอ	3.98	0.80	มาก
	1.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการตรวจรับ อาหารกลางวันและอาหารเสริมนม ร่วมกับบุคลากรในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	4.03	0.67	มาก
	1.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตาม แผนการจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	4.08	0.64	มาก
	1.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนดมาตรการ ลดอุบัติเหตุของรถรับ-ส่งนักเรียน จากบ้านมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.02	0.74	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.01	0.73	มาก

จากตาราง 21 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา ด้านปฏิบัติตามแผนค่าเฉลี่ยรวม ระดับมาก ($\mu = 4.01$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.08$) รองลงมา ส่วนร่วมในการตรวจรับอาหารกลางวันและอาหารเสริมนมร่วมกับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.03$) ต่ำสุด ส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.93$)

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การตรวจสอบ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
1	2.3 การตรวจสอบ			
	1.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	4.09	0.79	มาก
	1.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)	4.03	0.77	มาก
	1.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส	4.07	0.74	มาก
	1.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดรถรับ-ส่งนักเรียน	4.01	0.77	มาก
	1.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง	3.96	0.73	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.04	0.76	มาก

จากตาราง 22 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา ด้านตรวจสอบ ค่าเฉลี่ยรวม ระดับมาก ($\mu = 4.04$) พบว่า สูงสุดส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มี คุณภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.09$) รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบการจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.07$) ต่ำสุด ส่วนร่วมในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง ค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\mu = 3.96$)

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 1 ด้านบริหารจัดการ (การปรับปรุงแก้ไข)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
1	1.4 การปรับปรุงแก้ไข			
	1.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพ	3.92	0.77	มาก
	1.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุน งบประมาณอาหารกลางวันและ อาหารเสริม (นม)	4.09	0.77	มาก
	1.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขปัญหา การจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	4.13	0.72	มาก
	1.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข คุณภาพการจัดรถรับ-ส่งนักเรียน ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	4.15	0.75	มาก
	1.4.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแผน กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง	4.19	0.72	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.10	0.75	มาก

จากตาราง 23 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา การปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแผนกำหนดรับ เด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.19$) รองลงมา ส่วนร่วม ปรับปรุงแก้ไขคุณภาพ การจัดรถรับ-ส่งนักเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.15$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.92$)

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การวางแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
2	2.1 การวางแผน			
	2.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนประสาน สัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ ผู้ปกครองและชุมชน	3.97	0.74	มาก
	2.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนอบรมเลี้ยงดูเด็ก ร่วมกับผู้ดูแลเด็ก	4.13	0.79	มาก
	2.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมประสานความร่วมมือกับ ชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.03	0.77	มาก
	2.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	3.95	0.86	มาก
	2.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกับผู้ดูแลเด็ก โดยประพฤตินเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	3.89	0.81	มาก
	2.1.6 ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิก และดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.01	0.75	มาก
	2.1.7 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการทำงานกับ ผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	4.07	0.67	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.01	0.78	มาก

จากตาราง 24 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$) การวางแผนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมวางแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.13$) รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.07$) ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนกับผู้ดูแลเด็กโดยประพฤตินเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.89$)

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การปฏิบัติตามแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
2	2.2 การปฏิบัติตามแผน			
	2.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน	4.07	0.80	มาก
	2.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กกับผู้ดูแลเด็ก	4.20	0.71	มาก
	2.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประสานความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.18	0.87	มาก
	2.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	4.19	0.78	มาก
	2.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกับผู้ดูแลเด็กโดยประพฤตินเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	4.12	0.75	มาก
	2.2.6 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.08	0.71	มาก
	2.2.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	4.06	0.75	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.13	0.77	มาก

จากตาราง 25 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การปฏิบัติตามแผนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) พบว่า สูงสุดส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.20$) รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.19$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.06$)

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การตรวจสอบ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
2	2.3 การตรวจสอบ			
	2.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน	4.04	0.77	มาก
	2.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก	4.14	0.76	มาก
	2.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความรักและความเต็มใจ	4.10	0.62	มาก
	2.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	4.12	0.66	มาก
	2.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบผู้ดูแลเด็กในการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	4.15	0.70	มาก
	2.3.6 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.19	0.68	มาก
	2.3.7 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	4.07	0.74	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	0.71	มาก

จากตาราง 26 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมตรวจสอบในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและ ดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก ($\mu = 4.19$) รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบผู้ดูแลเด็กในการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.15$) ต่ำสุด ส่วนร่วมตรวจสอบประสาน สัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.04$)

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 2 ด้านบุคลากร (การปรับปรุงแก้ไข)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
2	2.4 การปรับปรุงแก้ไข			
	2.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแก่ผู้ดูแลเด็ก ในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและชุมชน	4.08	0.81	มาก
	2.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะวางแผน อบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก	4.09	0.77	มาก
	2.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะประสาน ความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.07	0.83	มาก
	2.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	4.15	0.80	มาก
	2.4.5 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะให้ผู้ดูแลเด็ก ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	4.09	0.74	มาก
	2.4.6 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบ เลิกและดำเนินการตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.16	0.60	มาก
	2.4.7 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะแผนการทำงานกับ ผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	4.09	0.65	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.11	0.75	มาก

จากตาราง 27 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$) พบว่า สูงสุดส่วนร่วมเสนอแนะการจัดตั้งย้าย/รวม/ ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.16$) รองลงมา ส่วนร่วมในการเสนอแนะส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก ค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\mu = 4.15$) ต่ำสุด ส่วนร่วมในการเสนอแนะประสานความร่วมมือกับชุมชนในการ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.07$)

ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย (การวางแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
3	3.1 การวางแผน			
	3.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน หาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อ การไป-กลับของผู้ปกครอง	4.15	0.80	มาก
	3.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผน การก่อสร้างปรับปรุงสภาพ อาคารเรียนให้มีมั่นคงและมี โครงสร้างอาคารที่แข็งแรง	4.08	0.82	มาก
	3.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มี ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.08	0.79	มาก
	3.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน จัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มี ความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่ การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	4.26	0.81	มาก

ตาราง 28 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
3.1.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ ที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กเล็ก	4.07	0.85	มาก
3.1.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกัน พื้นที่เล่น กลางแจ้ง มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	4.10	0.85	มาก
3.1.7	ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	4.02	0.79	มาก
3.1.8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	3.93	0.72	มาก
3.1.9	ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	4.01	0.67	มาก
3.1.10	ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	4.18	0.75	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.09	0.79	มาก

จากตาราง 28 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) การวางแผนเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมในการวางแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.26$) รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อ พัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.18$) ต่ำสุด ส่วนร่วมในการวางแผน ขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.93$)

ตาราง 29 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (การปฏิบัติตามแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
3.2 การปฏิบัติตามแผน				
	3.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง	4.12	0.70	มาก
	3.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการก่อสร้างปรับปรุงสภาพอาคารเรียนให้มีมั่นคงและมีโครงสร้างอาคารที่แข็งแรง	4.22	0.68	มาก
	3.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามในการวางแผนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร ให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.21	0.66	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
3.2.4	ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะสมแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	4.14	0.76	มาก
3.2.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะสมแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	4.08	0.78	มาก
3.2.6	ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ ร้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	4.14	0.71	มาก
3.2.7	ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	4.12	0.63	มาก
3.2.8	ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนงานการใช้ขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	4.08	0.60	มาก
3.2.9	ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	4.10	0.69	มาก
3.2.10	ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม มีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	4.02	0.73	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.13	0.70	มาก

จากตาราง 29 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านปฏิบัติตามแผน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) พบว่า สูงสุดส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน การก่อสร้างปรับปรุงสภาพอาคารเรียนให้มีมั่งคั่งและมีโครงสร้างอาคารที่แข็งแรง ค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\mu = 4.22$) รองลงมา ส่วนร่วมในการปฏิบัติตามในการวางแผนพื้นที่ใช้สอยภายใน อาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.21$) ต่ำสุด ส่วนร่วม ในการปฏิบัติในการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัย ของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.02$)

ตาราง 30 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย (การตรวจสอบ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N=83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
3.3 การตรวจสอบ				
3.3.1	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับ ของผู้ปกครอง	4.00	0.73	มาก
3.3.2	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบสภาพอาคารเรียน ให้มีความมั่งคั่งและมีโครงสร้างอาคารแข็งแรง	4.08	0.79	มาก
3.3.3	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.00	0.86	มาก
3.3.4	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	4.07	0.74	มาก

ตาราง 30 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
3.3.5	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ ที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก	4.02	0.71	มาก
3.3.6	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	4.07	0.69	มาก
3.3.7	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	4.03	0.78	มาก
3.3.8	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	4.21	0.78	มาก
3.3.9	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	4.14	0.71	มาก
3.3.10	ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม มีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	4.25	0.69	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.09	0.75	มาก

จากตาราง 30 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.09$) สูงสุด ส่วนร่วมตรวจสอบการจัดซื้ออุปกรณ์

เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.25$) รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.21$) ต่ำสุด ส่วนร่วมตรวจสอบในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.00$)

ตาราง 31 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (การปรับปรุงแก้ไข)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
3.4 การปรับปรุงแก้ไข				
	3.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง	4.13	0.67	มาก
	3.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพอาคารเรียนให้มีความมั่นคงและมีโครงสร้างอาคารแข็งแรง	4.18	0.84	มาก
	3.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.12	0.88	มาก
	3.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	4.14	0.75	มาก

ตาราง 31 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
	3.4.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กเล็ก	4.14	0.66	มาก
	3.4.6 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกั้น พื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	4.08	0.79	มาก
	3.4.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	4.16	0.72	มาก
	3.4.8 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	4.18	0.78	มาก
	3.4.9 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	4.31	0.67	มาก
	3.4.10 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	4.21	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.17	0.77	มาก

จากตาราง 31 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการปรับปรุงแก้ไขค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพการใช้งาน

เครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.31$) รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.21$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.08$)

ตาราง 32 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (การวางแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
4	4.1 การวางแผน			
	4.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	3.96	0.87	มาก
	4.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกายเหมาะสมกับวัย	4.03	0.81	มาก
	4.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจเหมาะสมกับวัย	4.07	0.69	มาก
	4.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านสังคมเหมาะสมกับวัย	4.24	0.69	มาก
	4.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านสติปัญญาเหมาะสมกับวัย	4.18	0.85	มาก

ตาราง 32 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
4.1.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการอบรม สั่งสอนให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี	4.06	0.86	มาก
4.1.7	ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผน ในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	4.14	0.76	มาก
4.1.8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการอบรม เลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชน สังคมในท้องถิ่น	4.27	0.70	มาก
4.1.9	ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม ความรักความเอื้ออาทรภายใน ครอบครัว	4.08	0.68	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.11	0.77	มาก

จากตาราง 32 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) ด้านวางแผนเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.27$) รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านสังคมเหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.24$) ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.96$)

ตาราง 33 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
(การปฏิบัติตามแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
4.2 การปฏิบัติตามแผน				
	4.2.1 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	4.09	0.75	มาก
	4.2.2 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดการกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกายเหมาะสมกับวัย	3.96	0.81	มาก
	4.2.3 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจเหมาะสมกับวัย	3.93	0.75	มาก
	4.2.4 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสังคมเหมาะสมกับวัย	3.95	0.74	มาก
	4.2.5 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสติปัญญาเหมาะสมกับวัย	4.19	0.65	มาก
	4.2.6 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการอบรมสั่งสอน ให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี	4.04	0.77	มาก
	4.2.7 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	4.14	0.73	มาก

ตาราง 33 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
	4.2.8 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	4.19	0.65	มาก
	4.2.9 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมความรักความเชื่ออาทรภายในครอบครัว	4.06	0.73	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.07	0.74	มาก

จากตาราง 33 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การปฏิบัติตามแผนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$) พบว่า สูงสุดมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านสติปัญญา เหมาะสมกับวัย และมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.19$) รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.14$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ เหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.93$)

ตาราง 34 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
(การตรวจสอบ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
4.3 การตรวจสอบ				
	4.3.1 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดรูปแบบจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	4.00	0.86	มาก
	4.3.2 ท่านมีส่วนร่วมประเมินแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกาย เหมาะสมกับวัย	4.09	0.77	มาก
	4.3.3 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจ เหมาะสมกับวัย	3.93	0.78	มาก
	4.3.4 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสังคม เหมาะสมกับวัย	4.13	0.69	มาก
	4.3.5 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสติปัญญา เหมาะสมกับวัย	4.07	0.63	มาก
	4.3.6 ท่านมีส่วนร่วมประเมินการอบรมสั่งสอนให้เด็ก มีคุณธรรม จริยธรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี	4.18	0.60	มาก
	4.3.7 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	4.26	0.64	มาก
	4.3.8 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก ตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	4.31	0.66	มาก
	4.3.9 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรภายในครอบครัว	4.24	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.14	0.71	มาก

จากตาราง 34 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$) พบว่า สูงสุดมีส่วนร่วมประเมินผลการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.31$) รองลงมา ส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.26$) ต่ำสุด ส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจเหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.93$)

ตาราง 35 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (การปรับปรุงแก้ไข)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
4.4 การปรับปรุงแก้ไข				
	4.4.1 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	4.08	0.71	มาก
	4.4.2 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกายเหมาะสมกับวัย	4.02	0.69	มาก
	4.4.2 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกายเหมาะสมกับวัย	4.02	0.69	มาก
	4.4.3 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจ เหมาะสมกับวัย	4.12	0.73	มาก
	4.4.4 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการด้านสังคมเหมาะสมกับวัย	4.15	0.59	มาก

ตาราง 35 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
	4.4.5 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสติปัญญาเหมาะสมกับวัย	4.18	0.76	มาก
	4.4.6 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี	4.04	0.76	มาก
	4.4.7 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	3.95	0.79	มาก
	4.4.8 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	4.08	0.71	มาก
	4.4.9 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรภายในครอบครัว	4.08	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.08	0.74	มาก

จากตาราง 35 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การปรับปรุงแก้ไขมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการด้านสติปัญญาเหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.18$) รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการด้านสังคมเหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.15$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$)

ตาราง 36 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน
จากทุกภาคส่วน (การวางแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
5	5.1 การวางแผน			
	5.1.1 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก	4.12	0.68	มาก
	5.1.2 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดี	4.10	0.71	มาก
	5.1.3 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	4.15	0.77	มาก
	5.1.4 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน	4.20	0.71	มาก
	5.1.5 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนในการให้ข้อมูลข่าวสาร ลงในสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	4.04	0.77	มาก
	5.1.6 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการเข้ามาใช้บริการ มุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง	4.06	0.73	มาก
	5.1.7 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัตถุประสงค์ กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.00	0.69	มาก
	5.1.8 ท่านได้เข้ามาร่วมกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	4.15	0.75	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.11	0.73	มาก

จากตาราง 36 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การมีส่วนร่วมและ
การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) การวางแผนเฉลี่ยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$) รองลงมา ส่วนร่วม
วางแผนประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็กและได้เข้ามาร่วม
กิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ ค่าเฉลี่ย
ระดับมาก ($\mu = 4.15$) ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น
วัด ตลาด กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.00$)

**ตาราง 37 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน
จากทุกภาคส่วน (การปฏิบัติตามแผน)**

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ ความคิดเห็น
		μ	σ	
5.2 การปฏิบัติตามแผน				
	5.2.1 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกับ ชุมชนในการจัดการเรียนการสอน ให้กับเด็ก	4.19	0.61	มาก
	5.2.2 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน จัดทำเอกสาร แจกข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ชุมชนทราบ	4.26	0.68	มาก
	5.2.3 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน ประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและ หาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	4.21	0.73	มาก

ตาราง 37 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ ความคิดเห็น
		μ	σ	
	5.2.4 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กและชุมชน	4.15	0.78	มาก
	5.2.5 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการให้ข้อมูลข่าวสารลงในสมุดสื่อสาร ระหว่างศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	4.22	0.77	มาก
	5.2.6 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการใช้บริการมูเรียนรู้ ผู้ปกครอง	4.06	0.80	มาก
	5.2.7 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ สาธารณะ เช่น วัด ตลาดกับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.06	0.73	มาก
	5.2.8 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมการแสดงของเด็ก ในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	3.92	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.14	0.75	มาก

จากตาราง 37 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การปฏิบัติตามแผนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.26$) รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.21$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง เช่น วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.92$)

ตาราง 38 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน
จากทุกภาคส่วน (การตรวจสอบ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
5.3 การตรวจสอบ				
	5.3.1 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกับชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก	3.91	0.82	มาก
	5.3.2 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบจัดทำเอกสาร แจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ	4.16	0.69	มาก
	5.3.3 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบประชุมชี้แจง การจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนา ศูนย์เด็กเล็ก	4.16	0.65	มาก
	5.3.4 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนการจัด กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน	4.15	0.68	มาก
	5.3.5 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการให้ข้อมูล ข่าวสารลงในสมุดสื่อสารระหว่าง ศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	4.16	0.76	มาก
	5.3.6 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการมาใช้ บริการนมโรงเรียนผู้ปกครอง	4.18	0.79	มาก
	5.3.7 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัด ตลาดกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.18	0.73	มาก
	5.3.8 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรม การแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญ ต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	4.32	0.73	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.16	0.74	มาก

จากตาราง 38 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การตรวจสอบค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการแสดงของเด็ก ในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.32$) รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบการมาใช้บริการมุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.18$) ต่ำสุด ส่วนร่วมตรวจสอบกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก ค่าเฉลี่ย ระดับมาก ($\mu = 3.91$)

ตาราง 39 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน (การปรับปรุงแก้ไข)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
5.4 การปรับปรุงแก้ไข				
	5.4.1 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก	4.06	0.81	มาก
	5.4.2 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ	3.97	0.79	มาก
	5.4.3 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	4.08	0.75	มาก
	5.4.4 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน	4.19	0.77	มาก
	5.4.5 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการให้ข้อมูลข่าวสารลงในสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	4.14	0.68	มาก

ตาราง 39 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
	5.4.6 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการมาใช้บริการมุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง	4.14	0.78	มาก
	5.4.7 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัตถุประสงค์กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.10	0.73	มาก
	5.4.8 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	4.24	0.67	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.12	0.75	มาก

จากตาราง 39 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การปรับปรุงแก้ไขมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.24$) รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.19$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.06$)

ตาราง 40 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย (การวางแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
6	6.1 การวางแผน			
	6.1.1 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำแผนงาน ปฏิทินและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ	4.12	0.73	มาก
	6.1.2 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.10	0.82	มาก
	6.1.3 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.16	0.82	มาก
	6.1.4 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก	4.06	0.77	มาก
	6.1.5 ท่านมีส่วนร่วมส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.12	0.59	มาก
	6.1.6 ท่านได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก	4.10	0.71	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.11	0.74	มาก

จากตาราง 40 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา ด้านส่งเสริมเครือข่าย
การพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) การวางแผน เฉลี่ยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\mu = 4.11$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมวางแผนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน
ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก
($\mu = 4.16$) รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนการจัดทำแผนงาน ปฏิทินและแนวทางการปฏิบัติงาน
ตามกำหนดการ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.12$) ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนสนับสนุนความก้าวหน้า
ในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.06$)

ตาราง 41 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย (การปฏิบัติตามแผน)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		ระดับ การปฏิบัติ
	μ	σ	
6.2 การปฏิบัติตามแผน			
6.2.1 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติจัดทำ แผนงาน ปฏิทินงานและ แนวทางการปฏิบัติงาน ตามกำหนดการ	4.18	0.79	มาก
6.2.2 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเพื่อกำหนด แผนความร่วมมือในการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.12	0.77	มาก

ตาราง 41 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
	6.2.3 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.06	0.84	มาก
	6.2.4 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.13	0.85	มาก
	6.2.5 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.01	0.91	มาก
	6.2.6 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก	3.95	0.79	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.08	0.83	มาก

จากตาราง 41 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา การปฏิบัติตามแผนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$) พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน และแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.18$) รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.13$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 3.95$)

ตาราง 42 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย (การตรวจสอบ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
6.3 การตรวจสอบ				
6.3.1	ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน และแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ	4.01	0.75	มาก
6.3.2	ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.10	0.62	มาก
6.3.3	ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.12	0.61	มาก
6.3.4	ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.22	0.66	มาก
6.3.5	ท่านมีส่วนร่วมประเมินแผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.36	0.77	มาก
6.3.6	ท่านมีส่วนร่วมประเมินแผนการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการพัฒนาเด็ก	4.19	0.72	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.17	0.69	มาก

จากตาราง 42 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา การตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$) พบว่า สูงสุดส่วนร่วมประเมินแผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.36$)
รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก
ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.22$) ต่ำสุด ส่วนร่วมในการตรวจสอบจัดทำ
แผนงาน ปฏิทินงานและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu = 4.09$)

ตาราง 43 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา
เด็กปฐมวัย (การปรับปรุงแก้ไข)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับ การปฏิบัติ
		μ	σ	
6.4 การปรับปรุงแก้ไข				
	6.4.1 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดทำ แผนงาน ปฏิทินงานและแนวทาง การปฏิบัติงานตามกำหนดการ	4.12	0.80	มาก
	6.4.2 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเพื่อกำหนดแผน ความร่วมมือในการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.96	0.81	มาก
	6.4.3 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข เสริมสร้างความเข้มแข็งในการ ปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.03	0.77	มาก

ตาราง 43 (ต่อ)

ด้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(N = 83)		ระดับการปฏิบัติ
		μ	σ	
	6.4.4 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข สนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	4.20	0.65	มาก
	6.4.5 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข แผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับ บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.22	0.68	มาก
	6.4.6 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข แผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก	4.25	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.14	0.73	มาก

จากตาราง 43 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การปรับปรุงแก้ไขมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$) พบว่า สูงสุดส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.25$) รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\mu = 4.22$) ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยใช้ค่าความถี่ของข้อมูล (Frequency)

1. ด้านบริหารจัดการ

ปัญหา

1. ผู้ปกครองไม่ค่อยได้ไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เพราะต้องหาเลี้ยงครอบครัว (f = 5)
2. ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (f = 3)
3. ห้องเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ไม่แยกห้องเป็นสัดส่วน (f = 2)
4. คณะกรรมการบริหารศูนย์เข้ามาตรวจสอบระบบการทำงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ (f = 2)

ข้อเสนอแนะ

1. ให้ความรู้ชี้แจงการมีส่วนร่วมผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (f = 5)
2. หางบประมาณ จัดสรรห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนเด็ก แยกห้องเรียนเป็นสัดส่วน (f = 3)
3. ควรมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ (f = 1)

2. ด้านบุคลากร

ปัญหา

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอเพื่อดูแลเด็กนักเรียนให้ทั่วถึง (f = 3)
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการส่งเสริมให้ครู ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (f = 3)
3. ครู ผู้ดูแลเด็ก ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง (f = 5)
4. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีความรู้ด้านการบริหาร (f = 7)

ข้อเสนอแนะ

1. ต้นสังกัดควรจัดสรรหาบุคลากรมาเพิ่มเพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน (f = 3)
2. จัดอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ให้ครู ผู้ดูแลเด็ก (f = 2)
3. อยากรให้มีการทำงานของบุคลากรเป็นระบบ (f = 2)

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ปัญหา

1. อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมต้องปรับปรุง มีรั้วรอบขอบชิดมากกว่านี้ (f = 3)
2. ห้องเรียนบางห้องสภาพชำรุด เช่น ประตูหน้าต่าง มุ้งลวด (f = 3)
3. เครื่องเล่นสนามกลางแจ้งชำรุด ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ชำรุดแล้วไม่ได้รับการแก้ไข ซ่อมแซม ทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้ (f = 2)

ข้อเสนอแนะ

1. เร่งหางบประมาณซ่อมแซมอาคารที่ชำรุดอย่างเร่งด่วน (f = 2)
 2. ควรนำเครื่องเล่นสนามที่ชำรุดออกไปซ่อมแซมให้ดี และมุงหลังคากันแดด (f = 2)
 3. ควรให้มีการตรวจสอบการทำความสะอาดของแม่บ้านให้มากขึ้น (f = 3)
 4. ควรให้ภารโรงมาทำงานเต็มเวลา ตรวจสอบอาคารที่ชำรุด แล้วแก้ไขให้ดีขึ้น (f = 5)
- ### 4. ด้านวิชาการกิจกรรม ตามหลักสูตร

ปัญหา

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง (f = 3)
2. ผู้ปกครองไม่ได้เข้าร่วมอบรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (f = 2)
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการเรียนการสอนให้เด็กนักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ (f = 3)
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่หลากหลาย (f = 1)
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กน้อยมาก (f = 2)

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรปรับแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง (f = 2)
2. จัดโครงการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (f = 2)
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมให้เด็กนักเรียนมีทักษะสามารถอ่านออกเขียนได้ (f = 5)
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการปรับปรุง อุปกรณ์ สื่อ การเรียนการสอน และใช้สื่อภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่หลากหลาย (f = 2)
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กน้อยมาก (f = 4)

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ปัญหา

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนทราบ (f = 2)
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือกิจกรรมให้แก่ชุมชนทราบน้อยมาก (f = 4)
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเท่าที่ไร่นัก (f = 3)

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ (f = 3)
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีกิจกรรมให้ผู้ปกครองเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและครูผู้ดูแลเด็ก เดือนละอย่างน้อย 1 ครั้ง (f = 2)
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้ปกครองทราบนโยบายแนวทางการดำเนินงาน (f = 2)
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีการทำป้ายนิเทศเพิ่มมากขึ้น (f = 1)

6. ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย

ปัญหา

1. ผู้ดูแลเด็กไม่มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อวางแผนการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (f = 3)
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย (f = 3)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อวางแผนการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (f = 3)
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาให้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (f = 2)
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำรายงานการประเมินผลการพัฒนาเครือข่าย (f = 3)

บทที่ 5

บทสรุป

จากการวิจัย การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 83 คน เป็นผู้หญิงจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 63.9 เป็นเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่ 50-60 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 ระดับการศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 สถานภาพสมรส จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 อาชีพเกษตรกร จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 รายได้ 5,000-10,000 บาท/เดือน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.13 รองลงมา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 4.12 รองลงมา ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ค่าเฉลี่ย 4.12 รองลงมา ด้านวิชาการ

และกิจกรรมตามหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 4.10 รองลงมา ด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ย 4.09 และน้อยที่สุด ด้านบริหารจัดการ ค่าเฉลี่ย 4.05

2.1 ด้านบริหารจัดการ

การวางแผน

ส่วนร่วมการวางแผนค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมในการวางแผนระบบการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมในการวางแผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปฏิบัติตามแผน

ส่วนร่วมด้านปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมในการตรวจรับอาหารกลางวันและอาหารเสริมร่วมกับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การตรวจสอบ

ส่วนร่วมด้านตรวจสอบ ค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบการจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปรับปรุงแก้ไข

ส่วนร่วมการปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแผนกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการจัดรถรับ-ส่งนักเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก

2.2 ด้านบุคลากร

การวางแผน

ส่วนร่วมการวางแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมวางแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก มีค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนกับผู้ดูแลเด็กโดยประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปฏิบัติตามแผน

ส่วนร่วมการปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การตรวจสอบ

ส่วนร่วมด้านตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมตรวจสอบในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบผู้ดูแลเด็กในการประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมตรวจสอบประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปรับปรุงแก้ไข

ส่วนร่วมด้านการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมเสนอแนะการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมในการเสนอแนะส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมในการเสนอแนะประสานความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

การวางแผน

ส่วนร่วมการวางแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมในการวางแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติ

กิจกรรมของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปฏิบัติตามแผน

ส่วนร่วมด้านปฏิบัติตามแผน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการก่อสร้างปรับปรุงสภาพอาคารเรียนให้มีมุ้งคองและมี โครงสร้างอาคารที่แข็งแรง ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน การวางแผนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมในการปฏิบัติในการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อ พัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การตรวจสอบ

ส่วนร่วมด้านการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก สูงสุด ส่วนร่วม ตรวจสอบการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัย ของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบในการวางแผนขนาดของพื้นที่ เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วม ตรวจสอบในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปรับปรุงแก้ไข

ส่วนร่วมด้านการปรับปรุงแก้ไข ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อ พัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัด สิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ค่าเฉลี่ยระดับมาก

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

การวางแผน

ส่วนร่วมด้านวางแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมใน การอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านสังคมเหมาะสมกับวัย

ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก
ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปฏิบัติตามแผน

ส่วนร่วมการปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุดส่วน
ร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านสติปัญญาเหมาะสมกับวัย และส่วนร่วมปฏิบัติตาม
แผนการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคม
ในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก
ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
เหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การตรวจสอบ

ส่วนร่วมการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วม
ประเมินผลการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชน
สังคมในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก
ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
เหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปรับปรุงแก้ไข

ส่วนร่วมการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด
ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการด้านสติปัญญาเหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ยระดับมาก
รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการด้านสังคมเหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ย
ระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก ค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับมาก

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

การวางแผน

ส่วนร่วมการวางแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมวางแผน
แผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทาง
พัฒนาศูนย์เด็กเล็กและได้เข้ามาร่วมมือกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น
วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนในกิจกรรมบำเพ็ญ
ประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัด ตลาด กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปฏิบัติตามแผน

ส่วนร่วมการปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การตรวจสอบ

ส่วนร่วมการตรวจสอบ ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบการมาใช้บริการมุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมตรวจสอบกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปรับปรุงแก้ไข

ส่วนร่วมการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การวางแผน

ส่วนร่วมการวางแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมวางแผนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมวางแผนการจัดทำแผนงาน ปฏิทิน และแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ต่ำสุด ส่วนร่วมวางแผนสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมาก

การปฏิบัติตามแผน

ส่วนร่วมการปฏิบัติตามแผน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปฏิบัติจัดทำแผนงานปฏิทินงานและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ ค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพหัวหน้าศูนย์ ฯ

ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด

การตรวจสอบ

ส่วนร่วมการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมประเมินแผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด รองลงมา ส่วนร่วมตรวจสอบสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพหัวหน้าศูนย์ ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ส่วนร่วมในการตรวจสอบจัดทำแผนงานปฏิทินงานและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด

การปรับปรุงแก้ไข

ส่วนร่วมการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า สูงสุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด รองลงมา ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์ ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

3.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพรวมของปัญหาด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด คือ ผู้ปกครองไม่ค่อยได้ไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เพราะต้องหาเลี้ยงครอบครัว รองลงมา คือ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และน้อยที่สุด คือ ห้องเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ไม่แยกห้องเป็นสัดส่วนคณะกรรมการบริหารศูนย์เข้ามาตรวจสอบระบบการทำงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างสม่ำเสมอ

ภาพรวมข้อเสนอแนะด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด คือ ให้ความรู้ชี้แจงการมีส่วนร่วมผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา คือ ทางบประมาณจัดสรรห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนเด็กแยกห้องเรียนเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด คือ ควรมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

3.2 ด้านบุคลากร

ภาพรวมของปัญหาด้านบุคลากร มากที่สุด คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีความรู้ด้านการบริหาร รองลงมา คือ ครูผู้ดูแลเด็กไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง น้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอเพื่อดูแลเด็กนักเรียนให้ทั่วถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

ภาพรวมของข้อเสนอแนะด้านบุคลากรมากที่สุด คือ ต้นสังกัดควรจัดสรรหาบุคลากรมาเพิ่มเพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน รองลงมา คือ จัดอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ให้ครูผู้ดูแลเด็ก อยากให้มีการทำงานของบุคลากรเป็นระบบ

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ภาพรวมของปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มากที่สุด คือ อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมต้องปรับปรุง มีรั้วรอบขอบชิดมากกว่านี้และห้องเรียนบางห้องสภาพชำรุด เช่น ประตู หน้าต่าง มุ้งลวด รองลงมา คือ เครื่องเล่นสนามกลางแจ้งชำรุด ไม่เพียงพอ กับจำนวนเด็ก ชำรุดแล้วไม่ได้รับการแก้ไข ซ่อมแซม ทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้

ภาพรวมของข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มากที่สุด คือ ควรให้ภารโรงมาทำงานเต็มเวลา ตรวจสอบอาคารที่ชำรุด แล้วแก้ไขให้ดีขึ้น รองลงมา คือ ควรให้มีการตรวจสอบการทำความสะอาดของแม่บ้านให้มากขึ้น น้อยที่สุด คือ เร่หางบประมาณซ่อมแซมอาคารที่ชำรุดอย่างเร่งด่วน ควรนำเครื่องเล่นสนามที่ชำรุดออกไปซ่อมแซมให้ดีและมุ่งหลังคา กันแดด

3.4 ด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร

ภาพรวมของปัญหาด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตรมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการเรียนการสอนให้เด็กนักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ รองลงมา คือ ผู้ปกครองไม่ได้เข้าร่วมอบรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กน้อยมาก น้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการปรับปรุง อุปกรณ์ สื่อ การเรียนการสอน และใช้สื่อภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่หลากหลาย

ภาพรวมของข้อเสนอแนะด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตรมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมให้เด็กนักเรียนมีทักษะสามารถอ่านออกเขียนได้ รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กน้อยมาก น้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของ

ผู้ปกครอง จัดโครงการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการปรับปรุง อุปกรณ์ สื่อ การเรียนการสอน และใช้สื่อภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่หลากหลาย

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

ภาพรวมของปัญหาด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือกิจกรรมให้แก่ชุมชนทราบน้อยมา รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเท่าไรหรือน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนทราบ

ภาพรวมของข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมี กิจกรรมให้ผู้ปกครองเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและครูผู้ดูแลเด็กเดือนละอย่างน้อย 1 ครั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้ปกครองทราบนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน น้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีการทำป้ายนิเทศเพิ่มมากขึ้น

3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ภาพรวมของปัญหาด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมากที่สุด คือ ผู้ดูแลเด็กไม่มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อวางแผนการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย

ภาพรวมของข้อเสนอแนะด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำรายงานการประเมินผลการพัฒนาเครือข่าย รองลงมา คือ ควรมีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อวางแผนการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนา ให้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ได้นำเอากระบวนการ PDCA เข้ามาบริหารจัดการ

1. ด้านบริหารจัดการ

จากการศึกษา พบว่า ด้านบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองเห็นว่า เทศบาลตำบลแม่ปืมให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเต็มที่ เน้นการดำเนินงานที่มีคุณภาพ และอำนวยความสะดวกสบายแก่เด็กและผู้ปกครอง เป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมพลิชฐ์ รักษาพรหมณ์ (2550, หน้า 60) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และบุคลากรต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลผาจุก อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การจัดการตรวจสุขภาพให้นักเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ระบบงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะดวกรวดเร็วเมื่อไปติดต่อภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านบุคลากร

จากการศึกษา พบว่า ด้านบุคลากร ภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองมีสัมพันธภาพระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับและชุมชนผู้ดูแลเด็ก ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีมาก อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีจำนวนครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ส่วนใหญ่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัย และเทศบาลตำบลแม่ปืม ยังมีการส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยส่งครูเข้ารับการฝึกอบรม ทักษะศึกษาดูงาน และศึกษาต่อ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ในงานส่งเสริมการศึกษาของเทศบาล ยังได้มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสนใจก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิลิทธิพรหมศร (2558, หน้า 108) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินงานในการจัดการ รวมถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะนำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน เสนอแนะให้นำผลการประเมินความสำเร็จของแผนงานมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเสนอแนะให้มีการจัดทำแผนงานโครงการประจำปีอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

จากการศึกษา พบว่า ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เพื่อสะดวกต่อการไป-กลับสภาพอาคารเรียนให้มีความมั่นคงและมีโครงสร้างอาคารแข็งแรง พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ได้รับความสนใจและการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลแม่ปืม ประกอบกับเทศบาลตำบลแม่ปืม ได้สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนใหม่ที่มีความมั่นคงแข็งแรง มีการจัดห้องเรียน และห้องปฏิบัติการอาคารเรียนและอาคารประกอบ แยกประกอบกิจกรรมอย่างชัดเจน มีขนาดห้องเรียนได้มาตรฐาน มีโต๊ะเก้าอี้ ขนาดและจำนวนเหมาะสมกับวัย ของนักเรียนและการใช้งาน มีการตกแต่งห้องเรียนให้สะอาดสวยงาม มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียน การสอน และบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีการจัดระบบการดูแลรักษาความสะอาดตลอดจนห้องน้ำ โรงอาหารแยกออกจากกัน อย่างชัดเจน นอกจากนี้ คณะผู้บริหารเทศบาลได้จัดสรรงบประมาณที่ได้จากการจัดเก็บรายได้ ในท้องถิ่นส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยเพื่อดำเนินการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม ที่ตั้ง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลซึ่งเป็นศูนย์กลางทางราชการของชุมชน มีความเหมาะสม สะดวกต่อการเดินทางไปกลับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เจนจิรา แซ่เฮง (2555, หน้า 45) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน อนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีความต้องการให้การ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรักธรรมชาติ ภายในอาคารมีพื้นที่ใช้สอย จัดแบ่งเป็นสัดส่วน เช่น ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องกิจกรรม ห้องน้ำ และการจัดพื้นที่และบริเวณ โรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม อยู่ในระดับมาก

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

จากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและได้ร่วมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรม ของชุมชนสังคมในท้องถิ่น และยังส่งเสริมความรักเอื้ออาทรภายในครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็น เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญามากกว่าทักษะทางวิชาการ เป็นการปูพื้นฐานให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน ไม่เน้นการสอนหนังสือ แต่เป็นการเตรียม ความพร้อม เน้นความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่เด็กก่อน เข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ทำให้เด็กไม่เครียด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ปณิตา โสภาศัย (2556, หน้า 120) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอห้วยราชและ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้ดูแลเด็กควรจัดประสบการณ์แบบบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดทักษะและเกิดการพัฒนาครบทุกด้าน ควรจัดบริการให้ความรู้ ความเข้าใจ กับพ่อแม่ ผู้ปกครองในเรื่องจิตวิทยาเด็กปฐมวัยและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กทุกคนในสภาวะ ต่าง ๆ กัน อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

จากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้ดูแลเด็กแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหว ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบมีการประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทาง พัฒนาศูนย์เด็กเล็กและมีการกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ เช่น จัดหมาย แผ่นพับ และการแจ้งด้วยวาจาเมื่อผู้ปกครองมารับเด็ก ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ศิริศิลป์ บุตรจันทร์ (2554 หน้า 158) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับการดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลเป้า อำเภอ ตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ผลการวิจัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอยู่เป็นประจำ เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน อยู่ในระดับมาก

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดแผนงาน ปฏิทินงานและแนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับ บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีศักยภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, หน้า 53) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา มนยฤทธิ (2554, หน้า 91) ได้วิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาปฐมวัย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านบริหารจัดการ เทศบาลตำบลแม่เปิม ต้องดูแลปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ในทุกด้านตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนำผลการศึกษากิจการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปปรับใช้และเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันตลอดจนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ
2. ด้านบุคลากร ผู้ดูแลเด็กจะต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเพื่อเป็นประโยชน์และนำไปปรับใช้ในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป
3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เทศบาลควรปรับปรุง จัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นสนามเด็กเล่นที่ได้มาตรฐาน เป็นสัดส่วน และจัดหาเครื่องเล่นกลางแจ้ง ที่มีความเหมาะสม มีสภาพดี ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก และควรปรับปรุงห้องเรียนให้ได้ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับบริบทในท้องถิ่นและควรให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาให้มากขึ้นกว่านี้
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ผู้ดูแลเด็กควรวางแผนส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น การแข่งขันกีฬา เป็นต้น เพราะศักยภาพทางการศึกษาจะดีได้ ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เทศบาลควรตรวจสอบการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้าง

เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่องให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บรรลุตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3–6 ปี)**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2542). **กระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การเรียนรู้**. กรุงเทพฯ:
เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- กรมวิชาการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). **มาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. สำนักงานประสานและพัฒนากิจการศึกษาศึกษา
ท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน. **วารสารการศึกษา
ปฐมวัย**, 5(4), 30–36.
- เจนจิรา แซ่เฮง. (2555). **ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี**.
งานนิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปณิตา ไสภาศัย. (2556). **ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอห้วยราชและ
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,
บุรีรัมย์.
- พรหมพลิชฐ์ รักษาพรหมณ์. (2550). **ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ผู้นำ ชุมชน และ
บุคลากรต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล
ผาจุก อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์**. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรดิษฐ์, อุดรดิษฐ์.
- พัชรี อินทร์อำนาจ. (2551). **การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยคริสเตียน**.
คณะศิลปศาสตร์และนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

- เพียงนภา มนยฤทธิ. (2554). **การปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอธัญพนม จังหวัดนครพนม.** การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยนครพนม, นครพนม.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). **การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูป
ระบบราชการ.** ภาคนิพนธ์ ศศ.ม., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ยุพิน สุวรรณฤทธิ. (2535). **การให้การศึกษแก่พ่อแม่.** นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศิริศิลป์ บุตรจันทร์. (2554). **การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้กำกับการดูแล
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาของค์การบริหารส่วนตำบลเป่า
อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี.** การค้นคว้าอิสระ รม.ม., มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่เปิน. (2557). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับ
เด็กปฐมวัย 3-5 ปี อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา.** พะเยา: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลแม่เปิน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ 2544.**
กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- อดิณ รพีพัฒน์. (2527). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และ
วัฒนธรรมไทย.** กรุงเทพฯ: คักดีโสภาการพิมพ์.
- อภิสิทธิ์ พรหมศร. (2558). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี.**
การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสาขาวิชาบริหารการศึกษาแล้ว จะนำไปใช้เป็นแนวทางกำหนด นโยบาย วางแผน และวิธีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ความคิดเห็นของท่านจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่กระทบต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด ผู้ศึกษาจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับและจะเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะความมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวศิริลักษณ์ พรหมเสน

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับข้อมูลของท่านแต่ละข้อ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี	() 30-39 ปี
() 40-49 ปี	() 50-60 ปี
() 60 ปี ขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา	() มัธยมศึกษา/ปวช.
() อนุปริญญา/ปวส.	() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี	
4. สถานภาพ

() โสด	() สมรส	() หย่า/ร้าง	() หม้าย
---------	----------	---------------	-----------
5. อาชีพ

() เกษตรกร	() รับราชการ	() รับจ้าง
() ค้าขาย	() อื่น ๆ โปรดระบุ.....	
6. รายได้

() รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน
() รายได้ 5,000-10,000 บาท/เดือน
() รายได้ 10,000-15,000 บาท/เดือน
() รายได้ 15,000-20,000 บาท/เดือน
() รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม					
1.1 การวางแผน					
1.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
1.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)					
1.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนระบบการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส					
1.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนมาตรการในการลดอุบัติเหตุในการวิ่ง รับ-ส่งนักเรียนจากบ้านถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเกณฑ์การกำหนดระดับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง					
1.2 การปฏิบัติตามแผน					
1.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
1.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) อย่างเพียงพอ					
1.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการตรวจรับอาหารกลางวันและอาหารเสริมร่วมกับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส					
1.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนดมาตรการลดอุบัติเหตุของรถ รับ-ส่ง นักเรียนจากบ้านมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1.3 การตรวจสอบ					
1.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
1.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส					
1.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดรถ รับ-ส่ง นักเรียน					
1.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง					
1.4 การปรับปรุงแก้ไข					
1.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
1.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)					
1.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส					
1.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการจัด รถ รับ-ส่ง นักเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
1.4.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแผนกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2. ด้านบุคลากร					
2.1 การวางแผน					
2.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน					
2.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กกับผู้ดูแลเด็ก					
2.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมประสานความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก					
2.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกับผู้ดูแลเด็กโดย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ					
2.1.6 ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2.1.7 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน					
2.2 การปฏิบัติตามแผน					
2.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน อบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก					
2.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก					
2.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน ในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก					
2.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผน กับผู้ดูแลเด็กโดย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ					
2.2.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตาม แผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริม จัดการเรียนการสอน					
2.3 การตรวจสอบ					
2.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบ ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ ผู้ปกครองและชุมชน					
2.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบ การอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก					
2.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก ในความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรักและ ความเต็มใจ					
2.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบ ในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบ ผู้ดูแลเด็กในการ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ					
2.3.6 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบ ในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก					
2.3.7 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบ การทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการ เรียนการสอน					
2.4 การปรับปรุงแก้ไข					
2.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แก่ผู้ดูแลเด็กในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และ ชุมชน					
2.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ วางแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก					
2.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก					
2.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก					
2.4.5 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะให้ผู้ดูแล เด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.4.6 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2.4.7 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน					
3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
3.1 การวางแผน					
3.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง					
3.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการก่อสร้างปรับปรุงสภาพอาคารเรียนให้มั่นคงและมีโครงสร้างอาคารที่แข็งแรง					
3.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย					
3.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก					
3.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กเล็ก					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3.1.6 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ ร้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ					
3.1.7 ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน					
3.1.8 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม					
3.1.9 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี					
3.1.10 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก					
3.2 การปฏิบัติตามแผน					
3.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง					
3.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการก่อสร้างปรับปรุงสภาพอาคารเรียนให้มีมั่งคั่งและมีโครงสร้างอาคารที่แข็งแรง					
3.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามในการวางแผนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
3.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก					
3.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนจัดสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร เสี่ยงการถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก					
3.2.6 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ					
3.2.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน					
3.2.8 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนงานการใช้ขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม					
3.2.9 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี					
3.2.10 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3.3 การตรวจสอบ					
3.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง					
3.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบสภาพอาคารเรียนให้มีความมั่นคงและมีโครงสร้างอาคารแข็งแรง					
3.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย					
3.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก					
3.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก					
3.3.6 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกั้น พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ					
3.3.7 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3.3.8 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม					
3.3.9 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี					
3.3.10 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก					
3.4 การปรับปรุงแก้ไข					
3.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง					
3.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพอาคารเรียนให้มีความมั่นคงและมีโครงสร้างอาคารแข็งแรง					
3.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย					
3.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก					
3.4.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กเล็ก					

รายการคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
3.4.6 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ ร้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ					
3.4.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน					
3.4.8 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม					
3.4.9 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี					
3.4.10 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก					
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
4.1 การวางแผน					
4.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก					
4.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกาย เหมาะสมกับวัย					
4.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจ เหมาะสมกับวัย					

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ขอความกรุณาให้ท่านเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านบุคลากร

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

4. ด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

6. ด้านส่งเสริมเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สำหรับการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข ตารางการหาค่า IOC

ค่า IOC ของแบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

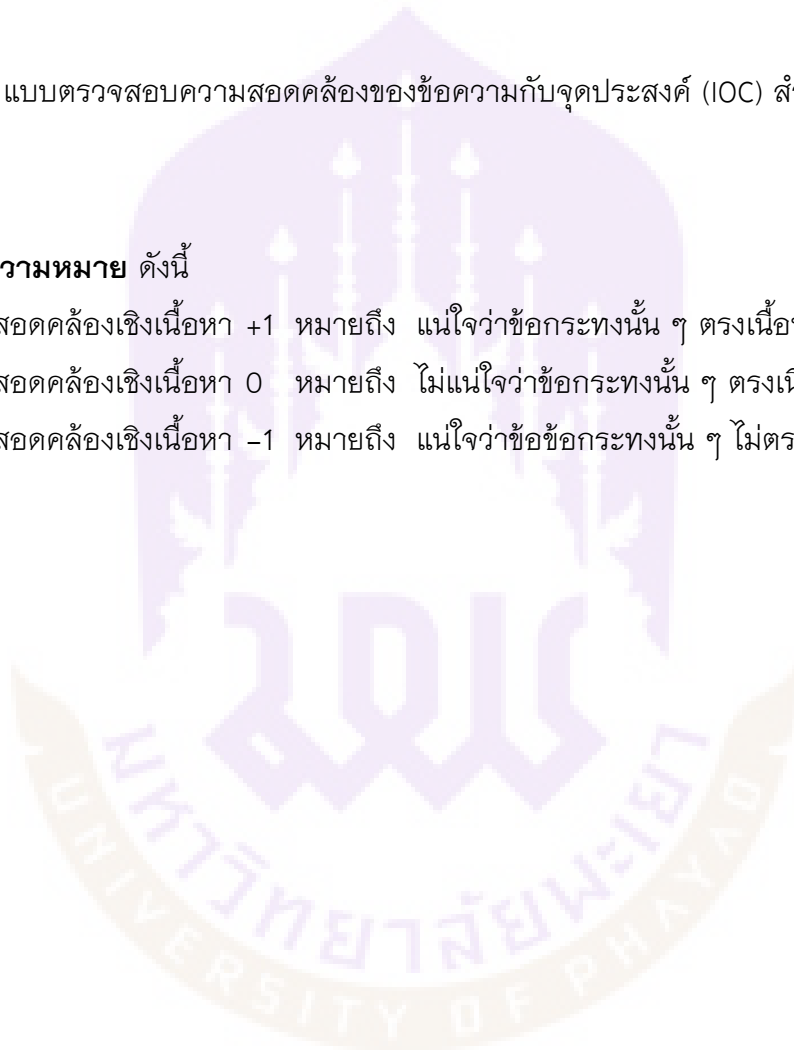
คำชี้แจง แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับจุดประสงค์ (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
3 ท่าน

อธิบายความหมาย ดังนี้

ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อกระทงนั้น ๆ ตรงเนื้อหาจริง

ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อกระทงนั้น ๆ ตรงเนื้อหาจริงหรือไม่

ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อกระทงนั้น ๆ ไม่ตรงเนื้อหา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่เปิม						
1.1	การวางแผน					
	1.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มี คุณภาพ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณ อาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ระบบการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน มาตรการในการลดอุบัติเหตุในการวิ่ง รับ-ส่ง นักเรียนจากบ้านถึงศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน เกณฑ์การกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียน ในศูนย์ ปีละสองครั้ง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
1.2	การปฏิบัติตามแผน					
	1.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม แผนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม แผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุน งบประมาณอาหารกลางวันและอาหาร เสริมนม อย่างเพียงพอ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	1.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการตรวจรับอาหารกลางวันและอาหารเสริมนมร่วมกับบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนดมาตรการลดอุบัติเหตุของรถ รับ-ส่ง นักเรียนจากบ้านมายังศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
1.3	การตรวจสอบ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดรถ รับ-ส่ง นักเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
1.4	การปรับปรุงแก้ไข					
	1.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มี คุณภาพ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณ อาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข คุณภาพการจัด รถ รับ-ส่ง นักเรียน ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	1.4.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแผน กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2. ด้านบุคลากร						
2.1	การวางแผน					
	2.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนอบรม เลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมประสาน ความร่วมมือกับชุมชนในการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	2.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกับผู้ดูแลเด็กโดยประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.1.6 ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.1.7 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2.2	การปฏิบัติตามแผน					
	2.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประสานความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกับผู้ดูแลเด็กโดย ประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	2.2.6 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.2.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2.3	การตรวจสอบ					
	2.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กกับผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรักและความเต็มใจ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบผู้ดูแลเด็กในการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.3.6 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.3.7 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
2.4	การปรับปรุงแก้ไข					
	2.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแก่ผู้ดูแลเด็กในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะวางแผนอบรมเลี้ยงดูเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะประสานความร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.4.5 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะให้ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.4.6 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดตั้งย้าย/รวม/ยุบเลิกและดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	2.4.7 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะแผนการทำงานกับผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย						
3.1	การวางแผน					
	3.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการก่อสร้างปรับปรุงสภาพอาคารเรียนให้มั่นคงและมีโครงสร้างอาคารที่แข็งแรง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	3.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.6 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ ร้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.7 ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.8 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.9 ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.1.10 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
3.2	การปฏิบัติตามแผน					
	3.2.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนการก่อสร้างปรับปรุงสภาพอาคารเรียนให้มีมั่งคั่งและมีโครงสร้างอาคารที่แข็งแรง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.3 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามในการวางแผนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.5 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนจัดสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร เสี่ยงการถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.6 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	3.2.8 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนงานการใช้ขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.9 ท่านได้มีส่วนร่วมปฏิบัติการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.2.10 ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3.3	การตรวจสอบ					
	3.3.1 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบสภาพอาคารเรียนให้มีความมั่นคงและมีโครงสร้างอาคารแข็งแรง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.3 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.5 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	3.3.6 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกั้นพื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.7 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.8 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบในการวางแผนขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.9 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.3.10 ท่านได้มีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3.4	การปรับปรุงแก้ไข					
	3.4.1 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขหาทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสะดวกต่อการไป-กลับของผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพอาคารเรียนให้มีความมั่นคงและมีโครงสร้างอาคารแข็งแรง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.3 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	3.4.4 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความสะอาดปลอดภัยเหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.5 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการสิ่งแวดล้อมภายในอาคาร แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.6 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร ได้แก่ รั้วกัน พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.7 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือเด็กในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.8 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งให้มีบริเวณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.9 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขสภาพการใช้งานเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	3.4.10 ท่านได้มีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร						
4.1	การวางแผน					
	4.1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.2 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกาย เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.3 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจ เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.4 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสังคม เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.5 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสติปัญญา เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.6 ท่านได้มีส่วนร่วมในการอบรมสั่งสอนให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.7 ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.8 ท่านได้มีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.1.9 ท่านได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรภายในครอบครัว	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
4.2	การปฏิบัติตามแผน					
	4.2.1 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.2 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกายเหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.3 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจเหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.4 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสังคม เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.5 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสติปัญญาเหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.6 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการอบรมสั่งสอนให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมส่งเสริม ลักษณะนิสัยที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.7 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.8 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.2.9 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนในการส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรภายในครอบครัว	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
4.3	การตรวจสอบ					
	4.3.1 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผล การจัดรูปแบบจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.2 ท่านมีส่วนร่วมประเมินแผนการจัด กิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกายเหมาะสม กับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.3 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัด กิจกรรมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจ เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.4 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัด กิจกรรมพัฒนาการ ด้านสังคม เหมาะสม กับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.5 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัด กิจกรรมพัฒนาการ ด้านสติปัญญา เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.6 ท่านมีส่วนร่วมประเมินการอบรม สั่งสอนให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริม ลักษณะนิสัยที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.7 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการจัด กิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.8 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลการอบรม เลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก ตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.3.9 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผล การส่งเสริมความรักความเอื้ออาทร ภายในครอบครัว	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
4.4	การปรับปรุงแก้ไข					
	4.4.1 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดการเรียนการสอนเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.2 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกาย เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.3 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจ เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.4 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสังคม เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.5 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมพัฒนาการ ด้านสติปัญญา เหมาะสมกับวัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.6 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.7 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.8 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กตามวัฒนธรรมของชุมชนสังคมในท้องถิ่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	4.4.9 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในการส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรภายในครอบครัว	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน						
5.1	การวางแผน					
	5.1.1 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.1.2 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.1.3 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.1.4 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.1.5 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนในการให้ข้อมูลข่าวสารลงในสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.1.6 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการเข้ามาใช้บริการ มุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.1.7 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัด ตลาด กับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.1.8 ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
5.2	การปฏิบัติตามแผน					
	5.2.1 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.2.2 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.2.3 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.2.4 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.2.5 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการให้ข้อมูลข่าวสารลงในสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.2.6 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการใช้บริการ มุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.2.7 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัด ตลาด กับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.2.8 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
5.3	การตรวจสอบ					
	5.3.1 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.3.2 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.3.3 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.3.4 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.3.5 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการให้ข้อมูลข่าวสารลงในสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.3.6 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบการมาใช้บริการ มุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.3.7 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัตถุประสงค์ กับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.3.8 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
5.4	การปรับปรุงแก้ไข					
	5.4.1 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.4.2 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.4.3 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.4.4 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.4.5 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการให้ข้อมูลข่าวสารลงในสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.4.6 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขการมาใช้บริการ มุมเรียนรู้ ผู้ปกครอง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.4.7 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น วัด ตลาด กับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	5.4.8 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการแสดงของเด็กในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย						
6.1	การวางแผน					
	6.1.1 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำแผนงาน ปฏิทินและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.1.2 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.1.3 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.1.4 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.1.5 ท่านมีส่วนร่วมส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็ก ร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.1.6 ท่านได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
6.2	การปฏิบัติตามแผน					
	6.2.1 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติจัดทำแผนงาน ปฏิทินงานและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
	6.2.2 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.2.3 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.2.4 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.2.5 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.2.6 ท่านมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
6.3	การตรวจสอบ					
	6.3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจัดทำแผนงาน ปฏิทินงานและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.3.2 ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
6.4	การปรับปรุงแก้ไข					
	6.4.1 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขจัดทำแผนงาน ปฏิทินงานและแนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.4.2 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.4.3 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข เสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.4.4 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข สนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวหน้าศูนย์ฯ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.4.5 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขแผน ส่งเสริมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กร่วมกับบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
	6.4.6 ท่านมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข แผนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	ศิริลักษณ์ พรหมเสน
วัน เดือน ปี เกิด	26 ตุลาคม 2522
ที่อยู่ปัจจุบัน	298 หมู่ 9 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2559	ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย

ผลงานตีพิมพ์

ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ศิริลักษณ์ พรหมเสน (ผู้บรรยาย). (11 มิถุนายน 2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. ใน การประชุมทางวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2 (หน้า 868–880). พะเยา: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

ผลงานตีพิมพ์อื่น ๆ -

